

**RYHMÄTOIMINNAN MERKITYS ASIAKKAAN
VOIMAVAROJEN EDISTÄMISEKSI KESKI-
UUDENMAAN MONIALAISESSA
YHTEISPALVELU TYP: SSÄ**

LAB-AMMATTIKORKEAKOULU
Sosionomi YAMK
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin
edistäminen
Kevät 2021
Piia Suomi

Tiivistelmä

Tekijä Suomi, Piia	Julkaisun laji Opinnäytetyö, YAMK Sivumäärä 51,19 liitesivua	Valmistumisaika Kevät 2021
Työn nimi Ryhmätoiminnan merkitys asiakkaan voimavarojen edistämiseksi Keski-Uudenmaan monialaisessa yhteispalvelu TYP: ssä		
Tutkinto Sosionomi YAMK, Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen		
Tiivistelmä <p>Tämän kehittämishankkeen kohdeorganisaationa oli Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymä. Kehittämishankkeen tavoitteena oli järjestää voimavaroja vahvistavaa ryhmätoimintaa kehittämällä ryhmätoimintaan työmalli, jota on mahdollisuus käyttää jatkossakin ryhmätoimintojen suunnittelussa sekä ryhmien toteuttamisessa. Kehittämishankkeen tarkoituksena oli vahvistaa ja lisätä asiakkaiden voimavaroja ryhmätoiminnan keinoin. Tarkoituksena oli myös, että löydetty voimavarat jäisivät asiakkaiden käyttöön myös ryhmätoiminnan jälkeen ja tukisivat asiakkaan työllistymistä ryhmässä saatujen menetelmien keinoin. Toiminnallisen kehittämishankkeen lähtökohtana oli käytännönläheisyys ja työelämälähtöisyys. Toiminnallinen kehittämishanke toteutettiin tutkimuksellisella otteella.</p> <p>Kehittämishankkeen tutkimusaineisto kerättiin osallistuvalla havainnoinnilla, päiväkirjamerkinnoilla, haastattelulla sekä kirjallisella palautteella ryhmäkertojen jälkeen. Toiminnalliseen kehittämishankkeeseen sisältyi toiminnallinen osuus sekä raportointi, joka sisälsi prosessin dokumentoinnin ja arvioinnin tutkimusviestinnän keinoin. Toiminnallisessa kehittämishankkeessa yhdistyivät käytännön toiminta, toimintaan ohjeistaminen, toiminnan järjestäminen sekä toiminnan osuuden kirjaaminen eli raportointi.</p> <p>Kehittämishankkeen tutkimustulosten perusteella voimavaroja vahvistavalle ryhmätoiminnoille on tarvetta. Asiakkaiden kokemusten perusteella tarve kuulua johonkin yhteisöön, muiden kokemusten kuuleminen sekä omien kokemusten jakaminen ovat voimavaroja kasvattavia tekijöitä. Tutkimustulosten perusteella asiakkaat kokivat ryhmätoiminnan merkityksen tärkeäksi myös työllistymistä tukevana palveluna.</p>		
Asiasanat TYP-palvelut, asiakaslähtöisyys, moniammatillisuus, ryhmätoiminta, ja voimavarat.		

Abstract

Author Suomi, Piia	Type of publication Master's thesis	Published Spring 2021
	Number of pages 51,19 attachment pages	
Title of publication The Significance of Group Activities in Enhancing Clients' Resources in Multiprofessional Services Promoting Employment (TYP) in Keski-Uusimaa		
Degree Programme Master of Social Services, Ensuring Children's Young People's Welfare		
Abstract <p>The target organisation for this development project was the Keski-Uusimaa joint municipal authority for health and social services. The aim of this project was to organise group activities that promote resources by developing a working model for group activities which can also be used in planning and implementing group activities in the future. The purpose of this development project was to strengthen and increase clients' resources through the means of group activities. A further purpose was to ensure that the found resources would continue to be available for clients after the group activities and support the clients in finding employment using the approaches they had acquired in the group. The action-based development project was based on a practical orientation and a working life perspective. The project was carried out with a research-oriented approach.</p> <p>The research data of the project were collected using participatory observations, journal entries, interviews and written feedback received after each group session. The action-based project included an empirical section and reporting that included documenting the process and assessing it with the methods of research communications. The development project combined practical activities, providing instructions on the activities, organising activities and recording them, i.e. reporting.</p> <p>Based on the research findings, there is need for resource-enhancing group activities. The clients' experiences indicate that a need to belong in a community, hearing other people's experiences, and sharing personal experiences are factors increasing resources. The research results indicate that clients also considered the group activities as important as a service supporting finding employment.</p>		
Keywords services promoting employment, client-driven approach, multi-professionality, group activities, resources.		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	KEHITTÄMISHANKKEEN TAUSTA JA KOHDEORGANISAATIO	3
2.1	Pitkäaikaistyöttömyys	3
2.2	Sosiaali- ja terveyspalveluiden malli	4
2.3	Asiakkuus Keski-Uudenmaan monialaisessa yhteispalvelu TYP:ssä	5
2.4	Ryhmätoiminnan kehittäminen.....	6
3	TAVOITE JA TARKOITUS	7
4	KEHITTÄMISHANKKEEN TIETOPERUSTA.....	8
4.1	TYP-palvelut palvelukokonaisuutena	8
4.2	Asiakaslähtöisen työskentelyn huomioiminen	11
4.3	Moniammatillisuus työskentelyssä	12
4.4	Kuntouttavan työtoiminnan palvelu	12
4.5	Ryhmätoiminta kuntoutusmuotona.....	14
4.6	Hyvinvoinnin merkitys	15
4.7	Voimavarojen kasvaminen.....	15
5	KEHITTÄMISMENETELMÄT	17
5.1	Tutkimuspäiväkirja.....	18
5.2	Oma havainnointi ja kokemus.....	18
5.3	Kirjalliset palautteet.....	19
5.4	Puhelinhaastattelut tutkimusaineistona	20
6	AINEISTON ANALYYSIPROSESSI	21
7	KEHITTÄMISHANKKEEN TOTEUTTAMINEN.....	22
8	TULOKSET.....	28
8.1	Ryhmätoiminnan antamat vahvuudet.....	29
8.2	Ryhmätoiminnassa koetut heikkoudet.....	30
8.3	Ryhmätoiminnan antamat mahdollisuudet	31
8.4	Ryhmätoiminnan mahdolliset uhat	32
9	SEURANTA, ARVIOINTI JA TULOSTEN LEVITTÄMINEN	34
9.1	Tutkimusluvan hakeminen	34
9.2	Eettiset periaatteet.....	34
10	RYHMÄTOIMINNAN MALLI.....	35
11	KEHITTÄMISHANKKEEN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	40
11.1	Eettinen käytäntö.....	40

11.2	Eettisyys ryhmätoiminnassa	40
12	KEHITTÄMISHANKKEEN JATKOKEHITTÄMISSUUNNITELMIA	41
12.1	Jatkokehittämisen ideoita.....	41
12.2	Yhteinen ryhmätoiminta	41
13	JOHTOPÄÄTÖKSET	43
14	POHDINTA	44
	LÄHTEET	47
	LIITTEET	51

1 JOHDANTO

Keski-Uudenmaan monialaisella yhteispalveluTYP-IIä tarkoitetaan Keski-Uudellamaalla toimivaa työllistymistä edistävää monialaista yhteispalvelua, joka on TE-toimiston, kunnan ja Kansaneläkelaitoksen eli Kelan yhteinen malli. TYP:n tavoitteena on tukea pitkäaikaisyöttömiä työllistymään ja ohjata heitä palvelutarpeen mukaisiin palveluihin. TYP:n tavoitteena on asiakkaan työkyvyn edistäminen ja tukeminen yksilöllisesti jokaisen asiakkaan henkilökohtainen tilanne huomioiden. Asiakkaan on mahdollista saada tarvitsemansa palvelut TYP-mallin avulla keskitetysti yhdestä paikasta. (TE- palvelut 2016.) TYP-toimintamalli perustuu vuonna 2015 voimaan tulleeseen lakiin työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta. (Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta 2014, § 1, § 3, § 4.) Kuntien, Te-toimistojen sekä Kelan yhteispalvelukokeilu käynnistettiin vuonna 2004. (Blomgren, Karjalainen, Karjalainen, Kivipelto, Saikkonen & Saikku 2016, 15-16.)

TYP-palveluiden toiminnan lähtökohtana on lainsäädäntö, joka edistää yhteiskunnallisia tavoitteita ja päämääriä. TYP-palveluiden tarkoituksena on pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen sekä työllisyysasteen nostaminen. Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelulain tavoitteena on ihmisten työurien pidentäminen sekä työvoiman käytettävyyden tulevaisuudessa. Tavoitteena on työttömyydestä aiheutuvien kulujen minimointi. TYP-palveluiden tavoitteena on selkeyttää eri palveluita. Tavoitteena on myös palveluiden tehokas hyödyntäminen sekä palveluiden hyvä saatavuus. Tarkoituksena on yhdenvertaisuuden tukeminen asuinpaikasta riippumatta. (Pajunen 2016, 3.)

TYP-palveluiden tarkoituksena on mahdollistaa yksilöllisten suuntien löytyminen monialaista tukea tarvitseville työttömille henkilöille. (Arnkil ym. 2008, 314). TYP-toiminta on hyvä esimerkki toiminnasta, jossa asiakkaan asema korostuu instituution ehdoilla. Toiminnan avulla saadaan käsitystä eri tekijöistä, joiden avulla rakennetaan laajempaa kokonaiskuvaa ja joilla on merkitystä koko yhteiskunnan kehityksen kannalta. (Jokinen ym. 2000, 18.) On tärkeää selvittää, kuinka asiakkaita autetaan ja tuetaan auttamistyössä ja yhteiskunnan instituutioissa. (Kulmala 2006, 69).

Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveystyöpalveluita tuottaa 1.1.2019 lähtien Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä (Keusote) ja Keravalla palveluita tuottaa Keravan kaupunki. Kerava ei kuulu Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymään. Keski-Uudenmaan TYP:iin kuuluvat Hyvinkää, Mäntsälä, Järvenpää, Tuusula, Pornainen ja Nurmijärvi ja Kerava. Keski-Uudenmaan TYP-palveluiden monialaiseen yhteistyöverkostoon kuuluvat sosiaalityöntekijät, sosiaaliohjaajat, terveydenhoitajat, TE- hallinnon asiantuntijat, TE- toimiston

psykologit, Kelan työkykyneuvoja ja TYP-johtaja. (Timonen 2018.) Keski-Uudenmaan alueella on asukkaita noin 200 000. Keski-Uudenmaan TYP-palveluissa asiakkaita on noin 650.

Työssäni Keski-Uudenmaan monialaisessa yhteispalvelu TYP:ssä sosiaaliohjaajana olen toiminut ryhmissä yhtenä ryhmänohjaajista. Koen ryhmätoiminnan osaksi työtäni, jossa työskennellään moniammatillisesti. Olen nähnyt kuinka ryhmässä työskentely voimaannuttaa asiakasta ja auttaa etenemään kohti työllistymistä. Eteneminen voi tarkoittaa eri reittejä, joilla asiakkaan on mahdollista työllistyä. Ryhmästä voi saada motivaatiota esimerkiksi opiskeluihin, työkokeiluun, kuntouttavaan työtoimintaan tai terveydentilan selvitykseen.

Kehittämishankkeeni ajatus ryhmätoimintaan liittyen lähti liikkeelle työyhteisössä käytyjen keskustelujen perusteella. Aihe oli ajankohtainen, koska olimme työyhteisössämme mietinneet, että olisi hyvä saada Keski-Uudenmaan monialaisen yhteispalvelu TYP:n asiakkaille omaa ryhmätoimintaa, jonka tavoitteena olisi saada asiakkaiden voimavaroja kasvaamaan niin, että asiakkaiden työllistyminen edistyisi.

2 KEHITTÄMISHANKKEEN TAUSTA JA KOHDEORGANISAATIO

Työttömyyden pitkittyessä tapahtuu eriarvoistumista sekä julkisten menojen kasvamista. (Rajavaara ym. 2019, 8.) Työttömien työnhakijoiden aktivoiminen on vahvistunut 2000-luvulta alkaen. Aktivointi on tärkeässä roolissa syrjäytymisen ehkäisemisessä. Pitkittyneen työttömyyden on arvioitu olevan merkittävä tekijä syrjäytymistä määriteltäessä. (Raunio 2009, 273.) Työttömien aktivointia korostava politiikka on vahvistunut 2000-luvulta aina näihin päiviin saakka. Aktivoinnin merkitys on suuri työttömyyden alentamiseksi. (Karjalainen & Lahti 2006.)

2.1 Pitkäaikaistyöttömyys

Nio (2008) mukaan rakeenteellisen työttömyyden alentamiseksi on löydettävä pitkäaikaisia ratkaisuja, joilla alennetaan toistuvaa ja pitkäaikaista työttömyyttä. Pitkäaikaistyöttömille sekä vaikeasti työllistettävillä asiakkaille on kehitetty erilaisia palveluita, joita Saikku (2018) on tutkinut tekemässään väitöskirjassa. Toiminnan avulla on tarkoituksenaan kehittää toimintapolitiikkaa eri palveluiden välillä. Pitkäaikaistyöttömyyden on tutkittu heikentävän työttömän henkilön työ- ja toimintakykyä.

Työttömällä asiakkaalla voi esiintyä masennusta, ahdistusta, passiivista asennetta elämään ja koko yhteiskuntaa kohtaan. Pitkittynyt työttömyys passivoi ihmistä, jolloin ihmisen on vaikeaa työllistyä myös silloin, kun hänelle olisi työpaikkoja tarjolla. Työttömyys voi jopa kroonistua pitkittyessään. (Särkelä 2011, 13; Arnkil ym. (2008) Asiakkaan aktivointi on tärkeää pitkäaikaistyöttömien tukemisessa. Asiakkaan aktiiviseksi osallistumiseksi voidaan katsoa asiakkaan osallistuminen osaksi yhteiskunnan toimintaa.

Aktiivisen osallistumisen tukimuodot kohdistuvat usein ihmisiin, joiden asema yhteiskunnassa on heikko. Heihin katsotaan kuuluviksi henkilöt, jotka ovat esimerkiksi osatyökykyisiä tai pitkäaikaistyöttömiä. Aktiiviseksi osallistumiseksi katsotaan toimintaa, jolla edistetään osallistumista työelämään sekä olemalla sosiaalinen muihin ihmisiin nähden. (Saikku ym. 2017, 12.)

Sosiaalihuoltolaki ja työttömyysturvalaki määrittelevät työntekijän ja asiakkaan kohtaamisen monialaista työllistymissuunnitelmaa laadittaessa yhdessä asiakkaan kanssa. On tärkeää, että asiakas tulee kuulluksi monialaisessa yhteistyössä. Asiakasnäkökulman huomiointi on asiakkaan edun mukaista toimintaa ja tukee myös asiakkaan itsemääräämiskeuttoa olemalla mukana palavereissa, joissa käsitellään hänen asioitaan työllistymiseen tai sosiaalipalveluihin liittyen. Avoimen vuoropuhelun myötä muodostetaan luottamuksellinen asiakas- työntekijäsuhde. Sen avulla on hyvä jatkaa työskentelyä vaikeampienkin

asioiden käsittelyssä. (Mäntysaari 1991, 252.) Työttömyysturvalaki korostaa asiakkaan velvollisuuksia ja sosiaalihuoltolaki korostaa asiakkaan oikeuksia. (L 2012/1290; L 2014/1301).

2.2 Sosiaali- ja terveystalveluiden malli

Hyvinkään, Järvenpään, Nurmijärven, Tuusulan ja Pornaisten valtuustot ovat päättäneet, että Keski-Uudenmaan alueella kehitetään alueellinen sosiaali- ja terveystalveluiden eli sote-malli, joka voidaan liittää Uudenmaan maakuntaan uuden lainsäädännön mukaisesti. Kerava ei kuulu Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveystalveluihin. Keski- Uudenmaan soten alueella asukkaita on noin 200 000. Keski-Uudenmaan sotessa talvelut painottuvat lähitalveluihin sekä matalan kynnyksen talveluihin, joita tuotetaan asiakaslähtöisesti ja tehokkaasti niin, että alueen asiakkaat saavat tarvitsemansa talvelut mahdollisimman helposti. Tästä tulee Keski-Uudenmaan alueella sanonta, että näin tehdään sote ihmisen kokeiseksi. Keski-Uudenmaan sote sisältää erilaisia talveluita, joita kuntalaiset tarvitsevat. (Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveystalvelut.)

Talvelukokonaisuuteen ja niiden saamiseen on kiinnitetty erityistä huomiota. Keski-Uudenmaan sotessa on valmisteltu uusia toimintamalleja käyttöön otettavaksi jo ennen kuin Keski-Uudenmaan sote- talveluihin siirtyminen tapahtui. Keski-Uudenmaan sote oli valinnanvapauden kokeilualue. Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä vastaa jäsenkuntiensa sote-talveluiden järjestämisestä ja talveluiden tuottamisesta 1.1.2019 alkaen. Kuntayhtymässä työskentelee 1.1.2019 alkaen noin 3500 henkilöä. (Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveystalvelut.)

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän tavoitteena on turvata asukkaidensa toimivat ja tarpeenmukaiset talvelut sote-talveluiden alueella. Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän tavoitteena on hallita kustannusten nousua alueellaan. Tavoitteena on myös varmistaa asukkaiden osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuudet liittyen eri talveluihin. Sote-uudistuksen tavoitteena on hyödyttää koko alueen väestöä. Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän tavoitteena on luoda talveluiden järjestämismalli yhteistyössä eri toimijoiden ja asiakkaiden kanssa yhdessä kasvattamatta kokonaiskustannuksia. (Keski- Uudenmaan sote.)

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän keinoja ovat järjestämiskuntayhtymän perustaminen sekä erilaiset kärkihankkeet, joiden avulla on tarkoitus turvata asiakaslähtöisyys ja laadukkaat sosiaali- ja terveystalvelut Keski- Uudenmaan alueella. Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän tavoitteena on pienentää asukkaiden terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä eroja. On tärkeää, että talvelut ovat oikea-aikaisia ja tarpeenmukaisia. Lähtökohtana

palveluille on asiakkaiden tyytyväisyys palveluihin. Tarkoituksena on mahdollistaa asukkaalle vastuun ottaminen omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan palveluita apuna käyttäen. Palveluiden tuotanto Keski- Uudenmaan soten alueella on asukaslähtöistä. (Keski-Uudenmaan sote.)

Erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon ja muiden palveluiden erikoistumisasteet ovat integroituja. Painopiste on ennaltaehkäisevissä palveluissa. Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän palveluohjaus sijoittaa asiakkaat oikea-aikaisesti asiakkaan tarpeenmukaisesti palveluihin. Kuntarajat eivät määritä palveluverkon käyttöä. Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän henkilöstörakenne ja osaaminen vastaavat asukkaiden tarpeita. Tavoitteena on turvata henkilöstön hyvinvointi, jotta henkilöstö pystyy sitoutumaan työhönsä toimiakseen uuden mallin mukaisesti. Henkilöstöpolitiikka on Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän alueella yhdenmukaista. (Keski-Uudenmaan sote)

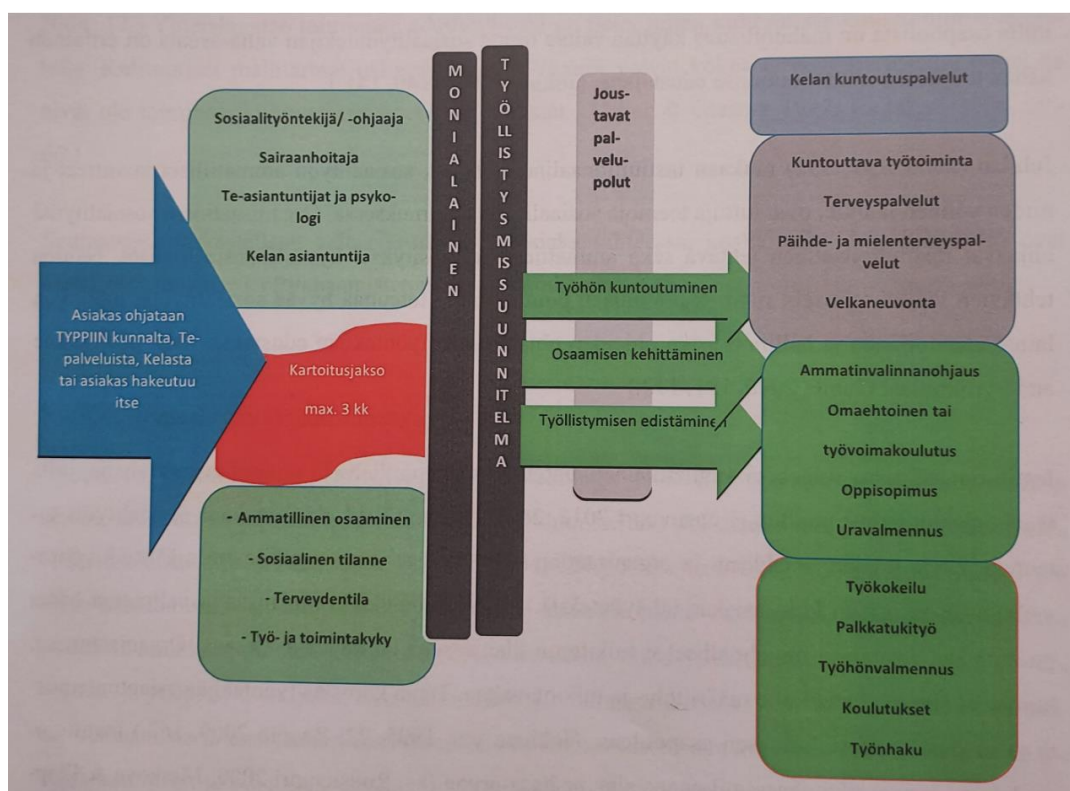
Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä on tehnyt palvelulupauksen kuntalaisille. Se sisältää lupauksen laadukkaiden palveluiden saannista asiakkaan omien tarpeiden mukaisesti oikea-aikaisesti eli juuri silloin, kun asiakas tarvitsee palvelua. Asiakkaiden ja hänen läheistensä on saatava palveluista hyvä kokemus. Hyvä palvelu perustuu luottamuksen tunteeseen asiakkaan ollessa palvelussa sekä asiakkaan saamaan hyvään kokemukseen. Asiakkaan hyvä palvelu perustuu asiakkaan aitoon kuunteluun ja ymmärrykseen asiakkaan asiassa. Palvelun on oltava asiakaslähtöistä ja asiakas päättää, ottaako hän palveluita vastaan. Asiakastyötä tehdään aina yhteistyössä asiakkaan kanssa. (Keski-Uudenmaan sote)

Henkilökunnan tehtävänä on tukea asiakasta ja ohjata hänet palveluihin, joita hän tarvitsee sekä palveluihin, jotka tukevat hänen hyvinvointiaan ja jaksamistaan arjessa. Asiakkaan hoito ja palvelu perustuvat yhdenmukaisiin menetelmiin, mutta aina yksilölliset tarpeet huomioiden. On muistettava, että jokainen asiakas on erilainen ja jokaisella asiakkaalla on omat yksilölliset tarpeensa, joihin hän palveluita haluaa ja tarvitsee. Kuntayhtymän sote-palvelut perustuvat jatkuvaan arviointiin ja kehittämiseen yhdessä asukkaiden, sidosryhmien ja jäsenkuntien kanssa. (Keski-Uudenmaan sote.)

2.3 Asiakkuus Keski-Uudenmaan monialaisessa yhteispalvelu TYP:ssä

Asiakkuus Keski-Uudenmaan monialaisessa yhteispalvelu TYP:ssä etenee kuvion 1 esittämällä tavalla. Asiakas ohjautuu TYP:n palveluihin. Sen jälkeen laaditaan monialainen työllistymissuunnitelma, jossa on mukana asiakas, TE-asiantuntija sekä sosiaaliohjaaja/sosiaalityöntekijä. Pääsääntöisesti ensimmäisellä tapaamisella TE-asiantuntijan kanssa on sosiaaliohjaaja, mutta jos on tiedossa, että asiakkaalla on erityisen tuen tarve, silloin

sosiaalityöntekijä ja TE-asiantuntija tapaavat asiakkaan ensimmäisellä tapaamiskerralla. Sen jälkeen alkaa kolmen kuukauden kartoitusjakso, jonka aikana asiakkaalle laaditaan palvelutarpeen arviointi ja tehdään terveystarkastus. Asiakas ohjataan palveluihin, joita hän tarvitsee ja jotka tukevat asiakkaan työllistymistä. Näitä palveluita voivat olla esimerkiksi terveystarkastus, ammatillinen kuntoutus selvitys, kuntouttava työtoiminta tai TE-psykologin palvelut.

Kuvio 1. Palvelupolku Keski-Uudenmaan monialaisessa yhteispalvelu TYP:ssä. Kuvion on laatinut TE-asiantuntija. Kuvio julkaistaan hänen luvallaan.

Asiakkaan monialainen työllistymissuunnitelma laaditaan asiakkaan tarpeen mukaan, enintään kuitenkin puolen vuoden välein.

2.4 Ryhmätoiminnan kehittäminen

Keski-Uudenmaan monialaisessa yhteispalvelu TYP:ssä on järjestetty ryhmätoimintaa, joka tukee asiakkaan voimavaroja. Ryhmätoimintojen kehittäminen on TYP-palveluissa ajankohtaista. TYP-palvelut mahdollistavat asiakkailleen palveluita, joihin ryhmätoiminta oleellisesti kuuluu.

3 TAVOITE JA TARKOITUS

Tämän kehittämishankkeen tavoitteena on järjestää voimavaroja vahvistavaa ryhmätoimintaa suunnittelemalla ryhmätoimintaan työmalli, jota on mahdollisuus käyttää jatkossakin ryhmätoimintojen suunnittelussa sekä toteuttamisessa. Ajatuksena on, että jokainen ryhmänohjaaja voi jatkossa käyttää suunniteltua ryhmän työmallia apuna ryhmien suunnittelussa ja muokata sitä ryhmän asiakkaiden tarpeisiin sopivaksi.

Kehittämishankkeen tarkoituksena on vahvistaa ja lisätä asiakkaiden voimavaroja ryhmätoiminnan keinoin. Toiminnallisen kehittämishankkeen lähtökohtana on käytännönläheisyys ja työelämälähtöisyys. Toiminnallinen kehittämishanke toteutetaan tutkimuksellisella otteella.

Työyhteisössä käytyjen keskustelujen perusteella sekä oman kokemukseni perusteella voimavaroja vahvistavalle ryhmätoiminnoille on tarvetta. Aikaisempien kokemusteni perusteella asiakkailla on tarve kuulua johonkin yhteisöön, kuulla muiden ihmisten kokemuksia sekä jakaa omia kokemuksia muille ihmisille. Omien kokemusten jakaminen ovat voimavaroja kasvattavia tekijöitä.

4 KEHITTÄMISHANKKEEN TIETOPERUSTA

Kehittämishankkeen keskeiset käsitteet ovat TYP-palvelut, asiakaslähtöisyys, moniammatillisuus, ryhmätoiminta, ja voimavarat. Keski-Uudenmaan monialaisella yhteispalvelu TYP:ssä oli tarvetta voimavaroja vahvistavalle ryhmätoiminnalle, jonka kohderyhmänä toimivat TYP-palveluiden asiakkaat koko Keski-Uudenmaan alueella. Ryhmätoimintaan osallistuminen on helpompaa toiminnallisten menetelmien myötä. Yhdessä tekeminen ja keskustelut yhdessä luovat hyvän perustan ryhmätoiminnalle.

Työmenetelmät arjen tukemiseksi tukevat yhteisöllisyyttä ryhmässä. (Tanskanen 2015, 105- 106.) Ryhmätoiminnan avulla ihmiset saavat voimaannuttavia kokemuksia ja löytävät arkeensa voimavaroja vahvistavia tekijöitä oman mielenkiintonsa mukaisesti. Vertaistuki on myös ryhmätoiminnan voimaannuttava tekijä. Voimavarojen kartuttaminen auttaa arjessa jaksamista. Voimavarojen vahvistaminen tukee ihmistä olemaan osa yhteiskuntaa mahdollisimman tasavertaisena yhteiskunnan jäsenenä.

4.1 TYP-palvelut palvelukokonaisuutena

Keski-Uudenmaan monialaisessa yhteispalvelu TYP:ssä asiakkaille suunnitellaan työllistymisen tukemiseksi palvelukokonaisuudet, jotka tukevat asiakkaan työllistymistä yhdistämällä eri palveluita. (L1369/2014; Saikku ym. 2017, 8). Kriteerit TYP-asiakkuuden alkamiselle ovat asiakkaan saama työmarkkinatuki työttömyyden keston perusteella 300 päivää, yli 25-vuotiailla työttömyyden keston pituus yhtäjaksoisesti on oltava vähintään 12 kuukautta. Alle 25-vuotiailla työttömyyden kesto on kuusi kuukautta. TYP-asiakkuuden kriteerinä on myös monialaisen tuen tarve työllistymisen edistämiseksi. Asiakkuus ei asiakkaan näkökulmasta katsoen ole vapaaehtoista. (Kerminen 2015; L1369/2014.)

Asiakkaan ohjaaminen TYP-palveluihin tapahtuu TE-toimiston, kelan tai kunnan puolelta. Asiakkuuden käynnistyminen päätetään TYP-palveluissa. (Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) palvelumuotoilun loppuraportti 2018.) Nämä kriteerit TYP-asiakkuuteen on kirjattu lakiin työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta. (L1369/2014.) Monialaisen yhteispalvelu TYP:n asiakkaaksi siirtyminen on velvoittavaa palvelua, johon asiakkaan täytyy sitoutua. (Kerminen 2015; L1369/2014.)

Palvelutarpeen arviointi ja kartoitus tehdään asiakkaalle heti, kun asiakas ohjautuu TYP:n palveluihin. Lakisääteinen kartoitusjakso TYP-palvelussa kestää kolme kuukautta ja kyseisen kolmen kuukauden aikana selvitetään asiakkaan työllistymiseen vaikuttavat asiat, joita ovat esimerkiksi asiakkaan terveydentila sekä muu työ- ja toimintakyky. Palvelutarpeen arviointi sisältyy kolmen kuukauden kartoitusjakson palveluun. Jokaiselle asiakkaalle

laaditaan oma, yksilöllinen monialainen työllistymissuunnitelma asiakkaan voimavarat ja yksilölliset edellytykset työllistymiselle huomioiden. Kartoitusjakson aikana asiakasta tuetaan, jotta asiakas motivoituisi ja sitoutuisi työllistymistä edistävään palveluun. Asiakkaalla on tukenaan sosiaalityöntekijän, sosiaaliohjaajan, terveydenhoitajan, Te-asiantuntijan ja Kela-asiantuntijan tuki. (Loppuraportti 2018.) TYP-palvelussa on tärkeää hyödyntää eri ammattilaisten osaamista, jotka monialaisessa yhteispalvelu TYP:ssä työskentelevät. Eri ammattiryhmien osaamisen ja taitojen yhdistäminen tukee asiakkaan eteenpäin pääsemistä. Palvelun tavoitteena on saada asiakas työllistymään. Haasteena saattaa olla vahvuuksien säilyttäminen, joita eri ammattiryhmissä on. (Caswell & Larsen 2015; Saikku 2018, 62- 67.)

Palvelutarpeen arviointi ja monialainen työllistymissuunnitelma tehdään asiakkaalle yksilöllisesti palvelutarvearvion perusteella yhdessä asiakkaan kanssa. Monialaista työllistymissuunnitelmaa laatimassa ovat asiakas, Te-asiantuntija ja sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja. Asiakkaan monialaisessa työllistymissuunnitelmassa käydään läpi asiakkaan elämäntilanteeseen liittyviä asioita, esimerkiksi työllistymiseen, sosiaaliseen hyvinvointiin, terveyteen sekä mahdolliseen kuntoutukseen liittyviä palveluita, joita TYP:ssä on asiakkaalle tarjota. Asiakas ohjataan tarvittaessa yhteistyötahojen tarjoamiin palveluihin. Näitä palveluita ovat esimerkiksi kaupungin Työllisyyspalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut tai kuntouttavaa työtoimintaa tarjoavat yhteistyötahot. (Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta 4§, 5§.)

Asiakkaan velvollisuuteen ja vastuuseen kuuluu toteuttaa yhdessä laadittua suunnitelmaa siten, että hän hakeutuu ja osallistuu hänelle suunniteltuihin ja tarjottuihin palveluihin. Asiakkaan on myös ilmoitettava hänen kanssaan työskenteleville viranomaisille, että työllistymissuunnitelmassa olevat tavoitteet ovat toteutuneet sovitusajassa. Asiakkaalle lähetetään noin kolmen kuukauden välein kutsu saapua velvoittavalle tapaamiselle, jossa käydään yhdessä asiakkaan kanssa läpi tavoitteiden toteutuminen sekä mietitään, mikä on seuraava tavoite, johon asiakas pyrkii. Jos asiakas ei saavu velvoittavalle kutsulle tai hänen tavoitteensa eivät ole täyttyneet tai toteutuneet, se voi vaikuttaa hänen saamiinsa rahoitukseen, esimerkiksi työmarkkinatukeen tai toimeentulotukeen, joita voidaan leikata tai lakkauttaa selvityksen ajaksi kokonaan. (L1369/2014.)

Työllistymistä edistävällä palvelujaksolla monialaisessa yhteispalvelu TYP:ssä tarkoitetaan jaksoa, jolloin TYP:n eri viranomaiset tarjoavat asiakkaalle palveluita. Palvelut sovitaan asiakkaalle yhdeksi palvelukokonaisuudeksi. Ajatuksena on se, että asiakas saa tarvitsemansa palvelut yhdestä ja samasta paikasta ja niin sanottua luukulta luukulle juoksemista ei tule. TYP:n viranomaiset ohjaavat, tukevat ja seuraavat asiakkaan etenemistä ja

tekevät asiakkaan ja muiden mahdollisten yhteistyötahojen kanssa yhteistyötä. Asiakas osallistuu työllistymissuunnitelmassa sovittuihin tapaamisiin ja palveluihin. (Loppuraportti 2018.)

Asiakkuus työllisyyttä edistävässä monialaisessa yhteispalvelussa TYP:ssä päättyy silloin, kun TE-toimisto ja kunta ovat yhdessä arvioineet, että palvelulle ei ole enää tarvetta. Palvelun tarve voi päättyä esimerkiksi silloin, kun asiakas on työllistynyt, aloittanut opiskelun, aloittaa äitiysloman, aloittaa vankeusrangaistuksen tai hän ei ole sitoutunut TYP:n palveluihin. Katsotaan, että asiakas ei ole sitoutunut palveluun silloin, jos asiakas laiminlyö sovittuja tapaamisia ilmoittamatta siitä etukäteen. (L1369/2014). Asiakkuus voidaan päättää tietyin perustein missä vaiheessa vain TYP:n asiakkuutta, mutta ei kuitenkaan kartoitusjakson aikana. (Loppuraportti 2018; Työkalupakki 2016.)

Asiakkuuden päättyessä tehdään loppuarvio ja asiakas osallistuu loppuarvion tekemiseen. Loppuarvio sisältää tietoa siitä, koska asiakkaan asiakkuus monialaisessa yhteispalvelu TYP:ssä on alkanut, kuinka työllistymisprosessi on edennyt, palveluiden käyttämisestä sekä syy, miksi asiakkaan palveluntarve päättyy. Jos asiakas ei pääse mukaan palvelutarpeen päättämiseen, niin silloin loppuarvio postitetaan asiakkaalle hänen antamaansa osoitteeseen. Asiakkaalta pyydetään palautetta saamastaan palvelusta. Asiakkuuden päättyessä varmistetaan, että asiakas ei jää niin sanotusti tyhjän päälle, vaan hänen jatkopolkunsuunnitellaan ja varmistetaan se esimerkiksi niin, että loppuarvio tapaamiseen voidaan pyytää toisen tahon, esimerkiksi aikuissosiaalityön virkailija, jolloin asiakkaan asiakkuus siirtyy aikuissosiaalityöhön. (Loppuraportti 2018; Työkalupakki 2016.)

Inhimillinen, kokonaisvaltainen asiakkaan kohtaaminen on tärkeää. Asiakkaan kokiessa tulleen kuulluksi ja ymmärretyksi se mahdollistaa luottamuksen syntymisen asiakkaan ja työntekijöiden välille. Myönteisen asiakassuhteen luomiseen vaikuttaa myös se, että asiakkaan asioista ollaan oikeasti kiinnostuneita ja kuunnellaan asiakasta ilman kiireen tuntua. Asiakkaan asioihin on aina paneuduttava, niin että hän tietää, mistä asiasta on kyse. Asiakkaan saatavilla oleviin tietoihin on perehdyttävä ennen varsinaista asiakaskohtaamista. Kielen merkitys on tärkeää.

Jos asiakkaan Suomen kielitaito ei ole hyvää, on parempi pyytää tulkki paikalle. Näin asiakas ymmärtää, mistä oikeasti on kyse ja hän voi luottaa siihen, että myös häntä ymmärretään. Työntekijän on käytettävä muutenkin kieltä, jonka myös asiakas ymmärtää eli ammattisanaston käyttö ei ole suotavaa asiakastilanteissa, vaan on käytettävä arkikieltä ja tuttuja sanoja. (Pohjola 2010, 52.)

4.2 Asiakslähtöisen työskentelyn huomioiminen

Asiakas on kohdattava yksilöllisesti, ihmisarvoisena yksilönä. Asiakslähtöisessä työskentelyssä on tärkeää järjestää asiakkaan tarvitsemat palvelut asiakkaalle mahdollisimman toimiviksi. Asiakasta on kuultava ja hänen mielipiteensä on otettava huomioon, kun häntä koskevia palveluita suunnitellaan hänelle. Asiakslähtöisen palvelun tulee olla vastavuoroista ja se edellyttää vastavuoroisuutta sekä yhteisymmärrystä asiakkaan ja palveluntarjoajan välillä. Asiakslähtöinen toiminta perustuu aina yhteistyöhön ja siihen, että toimitaan yhdessä.

Asiakslähtöisen työn lähtökohdat ovat asiakkaan voimavaroja ja vahvuuksia tukevaa työskentelyä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeutta kunnioittavaa toimintaa asiakkaan edun parhaaksi. Asiakkaan kanssa työskennellessä avoimuudella ja luottamuksen saamisella saadaan paljon hyvää aikaan ja asiakkaan asioita eteenpäin. (Virtanen ym. 2011, 19.) Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja asiakkaan oikeuksista 4 ja 8 § määrittelee asiakkaiden toiveiden, mielipiteiden ja yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamisen sosiaalihuoltolain edellyttämää toimintaa toteuttaessa.

Asiakkaan etu on aina ensisijaista ja se tulee huomioida asiakasta koskevissa päätöksissä. Asiakkaan itsemääräämisoikeutta on kuunneltava ja kunnioitettava. Asiakkaalle on annettava mahdollisuus osallistua häntä koskeviin päätöksiin ja palveluiden suunnitteluun sekä niiden toteuttamiseen. Sosiaalipalvelujen on oltava asiakslähtöisiä. Asiakkaan kohtaaminen on tärkeä osa monialaisen yhteispalvelu TYP:n palvelua asiakkaalle. Kohtaamisen lähtökohtana on, että asiakkaan omia ajatuksia, toiveita ja haasteita kuunnellaan avoimesti ja asiakkaalta kysytään asioita. Tähän perustuu palvelutarpeen arviointi asiakkaan tullessa TYP-asiakkuuteen. Luottamuksen syntymisen kannalta on tärkeää, että asiakastilanteessa asiakas kohdataan ystävällisesti ja asiakslähtöisesti. Palvelu toteutetaan keskustelemalla ihminen ihmiselle. (Pohjola 2010, 53.)

Tuija Nummela (2011, 84-86). kertoo väitöskirjassaan siitä, mitä odotuksia asiakkailla on aikuissosiaalityön asiakkuudessa. Asiakkaat toivovat tulevansa kohdelluiksi tasavertaisina ihmisinä suhteessaan työntekijään sekä toisiin asiakkaisiin. Lisäksi asiakkaat toivovat tulevansa kuulluiksi ja kohdatuksi. He toivovat, että heihin suhtaudutaan asiallisesti, olipa heidän elämäntilanteensa mikä tahansa. Asiakkaat toivovat myös, että heillä olisi toimiva yhteydenpito työntekijöidensä kanssa.

Olen itse kokenut asiakastyötä tehdessäni, että silloin, kun asiakkaan kohtaa ihminen ihmiselle asenteella, asiakas rentoutuu tapaamisessa ja haluaa kertoa asioistaan ja pyytää apua tilanteeseensa. Kukapa meistä haluaisi avautua asioistaan tuntemattomalle

ihmiselle ennen kuin luottamus häneen on syntynyt. Olen työssäni saanut asiakkailta palautetta myös siitä, että toimisto tapaamispaikkana on jäykkä ja virallinen. Olen tehnyt huomioita, että silloin, kun asiakas tavataan jossakin muualla, esimerkiksi ryhmätilanteessa, ovat asiakkaat rennompia ja haluavat myös kertoa asioistaan enemmän, kuin tapaamisella toimistossa. Myös se, että työntekijä on vastaanottavaisen ja ystävällisen oloinen, antaa asiakkaalle luottamusta. Millään ammattinimikkeillä ei ole merkitystä, jos taitoja kohdata toinen ihminen ei ole. Joskus on hyvä laskeutua sieltä ammattinimikkeen takaa ja vain olla asiakkaan kanssa kuunnellen ja keskustellen.

Valitettavaa kuitenkin on se, että asiakkaan odotukset ja toiveet eivät aina toteudu tai ne toteutuvat vain osittain. Asiakkaat kokevat usein, että työntekijöillä on liian kiire ehtiäkseen kuunnella kuunnolla. Kiireen tunnun kyllä aistii ja vaistoa. Asiakkaat voivat kokea myös, että työntekijä haluaa heidät vain nopeasti pois tapaamiselta eikä työntekijää koeta sitoutuneeksi auttamaan asiakasta. Muihin palveluihin ohjaaminen on tapahduttava asiantuntevasti ja asiakkaalle kertoen, että miksi asiakas ohjataan kyseiseen palveluun. (Pohjola 2010. 53.)

4.3 Moniammatillisuus työskentelyssä

Moniammatillisella yhteistyöllä tarkoitetaan käsitettä yhteistyöstä, jossa työskentelee monen eri alan asiantuntijoita yhdessä asiakkaan kanssa, asiakkaan parhaaksi eli tapaa tehdä yhteistyötä organisaation sisällä tai organisaatioiden välillä. (Isoherranen 2008, 33.) Moniammatillinen yhteistyö on asiakkaan kanssa työskentelyä asiakaslähtöisesti niin, että eri ammattiryhmät yhdistävät tietonsa ja taitonsa palvellakseen asiakasta mahdollisimman laajasti ja mahdollisimman hyvin. Työskentelyssä asiakkaan oma näkemys ja mielipide ovat keskeisessä roolissa. (Isoherranen 2005, 14).

Moniammatillisen yhteistyön tarkoituksena on mahdollistaa ammattihenkilöiden sekä organisaatioiden välistä yhteistä työskentelyä. Moniammatillisen yhteistyön tavoitteena on moniammatillisen yhteistyön lähtökohdat sekä yhteisen hyödyn saavuttaminen asiakkaan parhaaksi. (Pärnä 2012, 5, 141). Kaikki erilainen yhteistoiminta on toimintaa aktiivisesti sekä osallistumista tukevaa toimintaa. Eri verkostoissa yhdistetään resursseja, syvennetään omia tietoja, taitoja ja osaamista sekä vahvistetaan omaa osaamista koordinoimalla ja sovittamalla erilaisia toimintoja yhteen.

4.4 Kuntouttavan työtoiminnan palvelu

Kuntouttava työtoiminta on sosiaalihuoltolain määrittelemää palvelua, jonka kehittämistä ja lainsäädännöstä vastaa sosiaali- ja terveysministeriö. (L189/2001.) Kuntouttavaa

työtoimintaa järjestää kunta. Kuntouttava työtoiminta on tarkoitettu asiakkaille, jotka ovat olleet työttöminä pitkään tai joiden työllistyminen on vaikeaa esimerkiksi terveydentilaan liittyen. Kuntouttavan työtoiminnan tavoitteena on tukea ja parantaa asiakkaan työllistymismahdollisuuksia, elämänhallintaa sekä ehkäistä syrjäytymistä ja työttömyydestä aiheutuvien toimintakyvyn kielteisiä vaikutuksia. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2018; Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2018.)

Syrjäytyminen on vaarana silloin, kun työttömyys on pitkittynyt. Syrjäytymisestä puhutaan silloin, kun asiakas kokee jäävänsä pois yhteiskunnan palveluista tai hän ei halua tai pysty ottamaan palveluita vastaan. Riskitekijöitä syrjäytymiseen ovat esimerkiksi putoaminen työmarkkinoiden ulkopuolelle, elämänhallintaan liittyvät ongelmat tai yksinäisyyden tunne ja kokemus. (Nordic Centre for welfare and social issues 2016, 9.)

Kuntoutuminen voidaan määritellä muutosprosessiksi, jonka tarkoituksena on antaa ihmiselle valmiuksia toimintakyvyn, hyvinvoinnin ja itsenäisen selviytymiskyvyn lisääntymiseen ja vahvistumiseen. Voidaan puhua muutosprosessista, jossa ihminen on silloin, kun hän osallistuu kuntouttavaan toimintaan. Tavoitteena kuntoutumisessa ja kuntouttamisessa on ihmisen työllistymisen edistäminen. Kuntoutuksen on oltava aina suunnitelmallista toimintaa asiakkaan hyväksi. (Sosiaali – ja terveysministeriö. Kuntoutusselonteko 2002, 3.)

Kuntouttavan työtoiminnan laki (189/2001) säätelee kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä. Silloin, kun työtön henkilö saa työmarkkinatukea tai toimeentulotukea, häneen voidaan soveltaa kuntouttavan työtoiminnan lakia. Tällöin asiakkaalla on oikeus saada palveluita, joita tarjoaa työ- ja elinkeinotoimisto, ennen kuin hän ehtii tulla kuntouttavasta työtoiminnasta laaditun lain piiriin. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2018.)

Sosiaalihuoltolaki (L1301/2014.) määrittelee, että sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus palvelutarpeen arviointiin, jonka mukaan hänelle määritellään hänen yksilöllisiä tarpeitaan vastaavat palvelut. Jos asiakkaan suunnitelmaan kirjataan kuntouttava työtoiminta palveluna niin suunnitelman nimi on aktivointisuunnitelma. Aktivointisuunnitelmaan kirjataan kuntouttavan työtoiminnan paikka, sisältö, jakson pituus, tavoitteet, työtehtävät ja muut jakson aikana tarjottavat palvelut. TYP:n asiakkaille tehdään monialainen työllistymissuunnitelma yhdessä TE-hallinnon kanssa. Mukana työllistymissuunnitelmaa laadittaessa on aina asiakas sekä TYP:n sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja. (Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos 2018.)

Kuntouttavan työtoiminnan järjestäjänä on kunta. Kunta voi tehdä sopimuksen myös toisen kunnan kanssa kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä esimerkiksi viereisessä kunnassa. Keski- Uudenmaan sotien alueella asiakkaat voivat valita kunnan, jonka kuntouttavan työtoiminnan paikkaan he haluavat osallistua. Kuntouttavaa työtoimintaa

järjestetään myös rekisteröidyn yhdistyksen, säätiön tai uskonnollisen yhdiskunnan tai valtion viraston kanssa. Yritykset eivät voi tarjota kuntouttavaa työtoimintaa. Yrityksissä on mahdollista olla työkokeiluissa. (L189/2001).

Kuntouttavan työtoiminnan sisältö sovitaan asiakkaan osaamisen ja työ- ja toimintakyvyn mukaan niin, että se tukee hänen toimintakykyään ja elämänhallintaansa mahdollisimman paljon. Kuntouttavan työtoiminnan sisältö vaihtelee hyvinkin paljon riippuen kuntouttavan työtoiminnan järjestäjätahosta. Asiakas voi olla kuntouttavassa työtoiminnassa sopimuksella, jonka kesto voi olla 3kk tai enintään 24 kuukautta. Sinä aikana asiakas osallistuu kuntouttavaan työtoimintaan 1-4 kertaa viikossa, 4-6 tuntia päivässä.

Kuntouttavassa työtoiminnassa ollessaan asiakas saa kuntouttavan työtoiminnan läsnä- olopäiviltä yhdeksän euron ylläpitokorvauksen työmarkkinatuen lisäksi. Jos asiakas kulkee toiselta paikkakunnalta kuntouttavaan työtoimintaan, hänelle korvataan matkakulut. Kulku- neuvona voi olla myös oma auto, jolloin korvaus maksetaan ajettujen kilometrien mukaan. Jos asiakkaan terveydentila tai jokin muu erityinen syy vaatii, voidaan asiakkaalle myöntää matkakorvaus, joka voi olla bussikortti, yksittäisten bussimatkojen korvaus tai oman auton käytön mukaan maksettava kilometrikorvaus. (L189/2001).

4.5 Ryhmätoiminta kuntoutusmuotona

Erilaisia ryhmiä tarvitaan harjoittamaan muiden ihmisten kanssa työskentelyä. On myös tehtäviä tai asioita, joista ihminen ei voi yksin suoriutua, vaan hän tarvitsee muiden ihmisten apua ja tukea. Ryhmien toiminnassa keskeisessä osassa on kokemus ryhmään kuulumisessa, olla osana ryhmää. Vertaistuen saaminen ja antaminen on tärkeää ryhmässä työskentelyssä. Yksittäisen henkilön voima yksittäin on aika rajallinen ja pieni, mutta ryhmässä toimimisella voidaan saada aikaan paljon suuria ja tärkeitä asioita. (Helkama, Myllyniemi, Liebkind 1999, 256.)

Ryhmätoiminnassa on tärkeää kohdata asiakas yksilönä, mutta kuitenkin niin, että hän on osa muuta ryhmää. Ryhmänohjaajan tehtävänä ryhmätoiminnassa on huolehtia ryhmän asiakkaiden hyvinvoinnista sekä kaikesta ulkoisesta toiminnasta, joka ryhmän ohjaamiseen liittyy. Ryhmän ohjaajat tai ohjaaja on myös yksi osa ryhmää. Ryhmän ohjaaja on yksi jäsen osana ryhmää. Usein ryhmä muodostaa itse itsensä, mutta ryhmä tarvitsee siihen ohjaajan apua ja tukea. Ryhmäytyminen alkaa usein heti ensimmäisestä tapaamiskerrasta lähtien, mutta siihen tarvitaan myös ohjaajan antamaa panosta ja ohjausta. Ohjaajan tehtävänä on antaa säännöt ja raamit ryhmätyöskentelylle. (Lindroos, Segercrantz 2009, 30- 31.)

Ryhmätoiminta on myös kustannustehokasta toimintaa kuntoutus- ja hoitotyössä. Ihmiset, jotka kokevat olevansa samanlaisessa elämäntilanteessa, löytävät voimaa ja tukea elämäntilanteeseensa toisista samankaltaisissa tilanteissa olevilta ihmisiltä. Elämäntilanteen jakavat ihmiset löytävät toisistaan voimaa ryhmässä. Ryhmätoimintaan osallistuessaan asiakkaat voivat saada siitä enemmän, kuin yksittäisistä tapaamisista asiantuntijoiden kanssa. Ryhmää muodostettaessa on tärkeää ryhmän koko, asiakkaat, asiakkaiden persoonalliset luonteenpiirteet ja erilaisuus sekä ryhmänohjaajien ammattitaito ja persoonallisuus. (Niemistö 2004, 35.)

4.6 Hyvinvoinnin merkitys

Ihmisen hyvinvointiin kuuluvat fyysinen hyvinvointi, psyykinen hyvinvointi ja sosiaalinen hyvinvointi. Kun puhutaan fyysisestä hyvinvoinnista, sillä tarkoitetaan toimintakykyyn liittyviä edellytyksiä. Niitä ovat esimerkiksi liikkuminen, syöminen, nukkuminen sekä kyky suoriutua arjen perusasioista, kuten esimerkiksi peseytyminen ja asioiden itsenäinen hoitaminen. Myös arjen eri askareet, vapaa-ajan viettäminen, kodin ulkopuolisten asioiden hoitaminen kuuluvat olennaisesti fyysisen toimintakyvyn käsitteeseen. (Rissanen 1999, 8.)

Psyykkisellä hyvinvoinnilla tarkoitetaan kykyä suoriutua erilaisista henkistä ja älyllistä työskentelyä vaativissa tehtävissä. Psyykkisellä toimintakyvyllä tarkoitetaan kykyä käsitellä ja ottaa vastaan tietoa sekä muodostaa käsityksiä asioista sekä ympäröivästä maailmasta. Elämänhallinnan tunteen kokeminen, todellisuudentaju, itseluottamus, oppiminen, toiminnallisuus, optimismi sekä yleinen tyytyväisyys omaan elämäänsä ovat olennainen osa psyykkistä hyvinvointia. Ihmisen ollessa psyykkisesti toimintakykyinen, hän toimii tehokkaasti ja järkevästi. Silloin hän tuntee arvostavansa itseään sekä muita ihmisiä ja suhtautuu omaan tulevaisuuteensa luottavaisesti. (Suvikas ym. 2006, 84- 85.)

Sosiaalisella toimintakyvyllä tarkoitetaan edellytyksiä suoriutua elämässä muiden ihmisten kanssa. Se käsittää toimimista vuorovaikutussuhteissa. Suhteet omaisiin ja ystäviin onnistuvat ja kanssakäyminen muiden ihmisten kanssa on luonnollista. Harrastusten sujuminen yksin tai muiden ihmisten kanssa tukee sosiaalista toimintakykyä. Lisäksi harrastukset, yksin tai toisten ihmisten kanssa, kuuluvat sosiaalisen toimintakyvyn alueelle. (Heikkinen ym. 2006, 106.)

4.7 Voimavarojen kasvaminen

Voimavarat syntyvät henkilön oman kokeman ja oivallusten kautta. Kokiessaan voimaantumisen tunnetta, ihminen pystyy tekemään asioita, joita hän ei aikaisemmin pystynyt tekemään tai edes uskonut pystyvänsä tekemään. (Ekström ym. 2008, 23.)

Voimaantuminen on tärkeää ihmisen oman kasvun ja kehittymisen vuoksi. On tärkeää, että ihminen pystyy myöntämään, että tarvitsee apua voidakseen kasvattaa omia voimavarojaan. Voimavarat syntyvät silloin, kun ihminen kokee olevansa tärkeä ja tulevansa kuulluksi ja kohdelluksi arvokkaana yksilönä. Voimavarat eheytyvät tarpeista, jotka tulevat tyydytetyiksi.

Silloin, kun ihmisen perusolot ovat turvalliset, syntyy jaksamisen tunne. Tunne perustuu siihen, että ihminen kokee olevansa hyväksytty, ymmärretty ja rakastettu. Tämä tunne on voimauttava tekijä ihmisen elämässä ja auttaa jaksamaan. Voimavaroja tuo myös itsensä ilmaisun tunne. Tällä tarkoitetaan sitä, kun ihminen voi aidosti kertoa, mitä hän ajattelee kokemastaan asiasta tai tapahtumasta. Ihmisen omat kokemukset selviytymisestä sekä muiden ihmisten kokemukset elämän haasteiden voittamisessa voivat tuoda voimavaroja eteenpäin menemiseksi.

Vahvuudet, tiedot ja taidot ovat myös voimavaroja, joiden avulla on mahdollisuus mennä elämässä ja asioissa eteenpäin kohden omia tavoitteita. Voiman ja voimaantumisen tunne auttaa näkemään vaikeatkin asiat kohdattavina mahdollisuuksina sekä tunteena, että kaikesta selvitään. (Ekström ym. 2008, 54.)

Ryhmässä toimiminen ja muu sosiaalinen kanssakäyminen tuo voimaantumista varsinkin silloin, jos ihminen kokee olonsa ryhmässä hyväksi ja turvalliseksi. Vertaistuen saaminen auttaa ihmistä voimaantumaan ja näkemään tulevaisuutensa valoisampana. Voimavarojen vahvistuminen auttaa hyvinvoinnin ja tyytyväisyyden lisääntymisellä. Elämään tulee uutta sisältöä voimavarojen vahvistumisen myötä. (Wahlbeck ym. 2017.)

5 KEHITTÄMISMENETELMÄT

Kehittämishankkeeni on toiminnallinen opinnäytetyö. Toiminnallisessa opinnäytetyössä tavoitteena on ohjeistaa, opastaa, järjestää ja järjeistää käytännön toimintaa. Toiminnalliseen opinnäytetyöhön sisältyy toiminnallinen osuus sekä opinnäytetyön raportointi, joka sisältää prosessin dokumentoinnin sekä prosessin arvioinnin tutkimusviestinnän keinoin. Toiminnallisessa opinnäytetyössä yhdistetään käytännön toiminta ja toimintaan ohjeistaminen sekä toiminnan järjestäminen ja toiminnan osuuden kirjaaminen eli raportointi. Toiminnallisen opinnäytetyön lähtökohtana on käytännönläheisyys ja työelämälähtöisyys. Toiminnallinen opinnäytetyö toteutetaan tutkimuksellisella otteella. (Vilkka & Airaksinen 2003, 9-10.)

Kehittämis- ja aineistonkeruumenetelmät ovat menetelmiä, joiden avulla kerätään erilaista tietoa kehittämistoiminnasta. Tietoa keräämällä mahdollistetaan tutkittavan tiedon kerääminen sekä tiedon analysointi. Sen tarkoitus on myös tiedon luotettavuuden toteen näyttäminen. (Toikko & Rantanen 2009, 129-130.) Toimintatutkimuksessa on tarkoitus toteuttaa toimintaa sekä tutkimusta yhdistäen ne toinen toisiinsa. Toimintatutkimuksessa yhdistetään käytännön työ ja siellä olevien ongelmien tiedostaminen sekä ongelmien poistaminen. Yhteistyön merkitys on suuri, koska yhteistyöhön on tarkoitus jokaisen osallistua. Yhteistyö vaatii tavoitetta, joka on kaikille osallistujille yhteinen sekä kiinnostusta siitä, miten asioiden halutaan olevan. Tarkoituksena on pyrkiä ratkaisemaan ongelma yhdessä ja saada samalla aikaan muutosta. (Kananen 2009, 9.)

Tutkimuksen kohderyhmä on valittu Keski-Uudenmaan TYP:n asiakkaista. Asiakkaat ovat ryhmässä kuntouttavan työtoiminnan sopimuksella ja asiakkaat ovat tietoisia siitä, että samalla, kun toimin ryhmänohjaajana, toteutan myös kehittämishankettani. Tutkimuksesta saamani aineiston käsittelen ja tutkin ainutlaatuisena aineistona. Tutkimusta toteutan joustavasti tilanteiden mukaan. Tutkimukseni ei välttämättä tarvitse noudattaa ennalta laadittua tutkimussuunnitelmaa.

Tutkimusaineisto koostuu jokaisen ryhmäkerran jälkeen kerätystä kirjallisesta palautteesta, joka kerättiin ryhmään osallistuvilta henkilöiltä. Tutkimusaineisto koostuu myös päiväkirjamerkinnöistä, joita kirjasin koko ryhmäprosessin ajan suunnittelusta toteutukseen. Aineistoa keräsin myös asiakkaita haastatteleamalla sekä havainnoimalla ja kokeamalla tilanteita ryhmätoiminnoissa.

Yhteenvedon tutkimusaineistosta teen niin, että jokaisen kysymyskohdan vastaukselle on vihkossa oma sivu, johon kasaan asiakkaiden vastauksia. Päiväkirjamerkintöjä minulla runsaasti. Aineistoa kertyi 30 A4 sivun verran. Päiväkirjamerkintöihin olin kirjannut myös

asiakkaiden kanssa käydyt yksittäiset keskustelut sekä kaiken havainnoimani ryhmäkerroilta. Kirjallisista palautteista tein yhteenvedon kirjoittamalla jokaisen kysymyskohdan alle kaikki ryhmän asiakkaiden vastaukset tehden niistä selkeän ja yhtenäisen tiivistelmän. Aineistojen analysoinnin jälkeen tein vastauksista SWOT- analyysin. SWOT- analyysiin keräsin yhteenvedon kaikista käyttämästäni tutkimusmenetelmistä.

5.1 Tutkimuspäiväkirja

Yhtenä aineistonkeruumenetelmänä käytän tutkimuspäiväkirjaa, johon kirjoitan ylös näkemääni, kokemaani ja havainnoimaani ollessani ryhmässä ryhmänohjaajana. Tutkimuspäiväkirjan tarkoituksena on kehittää omaa oppimista ja ajattelua tutkimusprosessin kirjaamisprosessissa. Tutkimuspäiväkirja toimii tutkijan itseanalyysimenetelmänä. Tutkimuspäiväkirjaan kirjataan ylös tutkijan omia ajatuksia, tietoa tutkittavasta kohteesta sekä tutkijan omasta prosessoinnista tutkimuksen aikana. Tutkimuspäiväkirjaa voidaan pitää myös tutkijan itsensä kehittämisen työvälineenä. (Korpiola 2006, 1-3.)

Kirjaamisen teen ryhmän aikana niin, että se ei herätä huomiota. Suurimman osan kirjaamisesta päiväkirjaan teen heti ryhmäkerran päätyttyä. Tutkimuspäiväkirjan pitäminen on hyvä keino purkaa ajatuksia, joita minulle mahdollisesti nousee ryhmän aikana tai ryhmän jälkeen. Käytän tutkimuspäiväkirjaa myös ryhmäsuunnitteluissa apuna, koska koen sen tärkeäksi omien ajatusten selventämiseksi ryhmän suunnitteluprosessin aikana. Tutkimuspäiväkirjaan kirjaan asiakkaiden kokemuksia ja näkemyksiä itse ryhmästä sekä yhteiskunnallisiin asioihin ja kokemuksiin liittyen. Tutkimuspäiväkirjan pitäminen auttaa minua kehittämishankkeen prosessissa. Kirjaan tutkimuspäiväkirjaan jo ryhmän suunnitteluvaiheessa ideoita ja haasteita, joita koen suunnitteluvaiheessa.

Jokaiselta ryhmäkerralta kirjaan tärkeitä asioita, joita havaitsen ja kuulen. Havaintoni ja kuulemani kohdistuu asiakkaisiin sekä ryhmänohjaajiin. Tutkimuspäiväkirjaan kirjaan ylös myös hyviä löytämiäni tutkimuksia tai muita lähteitä, joista ajattelen olevan hyötyä kehittämishankkeessani. Tutkimuspäiväkirjaa lukiessani saan hyvin kiinni niistä ajatuksista ja tunteista, joita kullakin ryhmäkerralla tulee olemaan. Tulen huomaamaan omassa kirjoitustavassa eroja, jos ryhmäkerralla tapahtuu jotakin poikkeavaa, esimerkiksi tietyn asiakkaan tai ryhmänohjaajan käyttäytymisessä, eleissä tai tavassa sanoa asioita. Tutkimuspäiväkirjaan kertyy materiaalia, jonka myöhemmin kirjoitan puhtaaksi.

5.2 Oma havainnointi ja kokemus

Havainnoinnin tarkoituksena on pyrkiä ymmärtämään jotakin tiettyä ilmiötä. Havainnointitavan valikoituminen riippuu ilmiötä, jota halutaan tutkia, sekä havainnoinnin ja

aineistonkeruun kohteena olevan henkilön käyttäytymisestä tilanteesta, jossa häntä havainnoidaan. Havainnoinnissa käytettävien menetelmien edellytyksenä on havainnointitavan valikoituminen ja havainnointipäiväkirjan käyttäminen sekä asioiden kirjaaminen ylös. (Kananen 2015, 78-79.)

Pidän omaa havainnointiani ja kokemaani yhtenä ryhmänohjaajista hyvinkin tärkeänä materiaalina. Olen ryhmänohjaajana välillä tietoisesti hyvinkin hiljaa, koska silloin pystyn aidosti havaitsemaan ja kokemaan asioita ja tuntemuksia. Ryhmän asiakkaat kertovat omia kokemuksiaan ääneen ja kuuntelevat toinen toisiaan. Välillä saattaa tulla yhteen ääneen puhumista, mutta me ohjaajat jaamme silloin puheenvuoroja. Ryhmän alussa käymme läpi yhteiset pelisäännöt ryhmään liittyen, joihin liittyy esimerkiksi vaitiolovelvollisuus ryhmän asioihin ja asiakkaisiin liittyen. Kukaan asiakkaista ei saa kertoa mihinkään ryhmässä olevista henkilöistä tai asioista, joista muut asiakkaat ryhmässä puhuvat ja kertovat. Ryhmässä on monen ikäisiä asiakkaita ja koen, että se on hyvä asia. On tärkeää kokea kuuluvansa johonkin ryhmään tai yhteisöön. Ryhmän alkaessa asiakkaita ryhmässä on noin kymmenen.

5.3 Kirjalliset palautteet

Kirjalliselle palautteelle ei ole tarkkaa määritelmää. Saatu palaute on mahdollista määrittellä siten, että se on ympäristön tuottamaa tietoa jostakin toiminnasta. Työyhteisössä se voidaan tulkita havainnoksi ja miettiä sen vaikutusta. (Ahonen & Lohtaja-Ahonen 2012, 303). Kirjallisen palautteen voidaan ajatella olevan toisen henkilön toiminnan, käytöksen tai työn kommentoimista. Kirjallisen palautteen tavoitteena on suorituksen parantaminen tai jonkun asian kehittäminen paremmaksi tai toimivammaksi. (London 2003, 11, 15)

Ryhmän asiakkailta kerätään kirjallista palautetta koko ryhmän ajan. Palautteen kerääminen tapahtuu kirjallisesti jokaisen ryhmäkerran jälkeen. Palaute kerätään nimettömänä. Palaute kirjoitetaan käsin. Ryhmän ohjaajat käyvät jokaisen ryhmäkerran jälkeen kirjallisen palautteen yhdessä läpi. Palautteen perusteella meidän on mahdollista muokata seuraavien ryhmäkertojen sisältöä. Kirjallisissa palautteissa kysymme asiakkaiden näkemyksiä myös ryhmätilan suhteen.

Palautelomakkeessa kysymme asiakkailta, onko heidän helppoa osallistua ryhmässä tapahtuviin keskusteluihin. Ryhmässä on lupa olla myös hiljaa. Ryhmän ensimmäisellä tapaamiskerralla sovimme ryhmän säännöt ja yksi säännöistä on lupa olla myös hiljaa. Sovimme myös, että jos on huono päivä ryhmään tullessa, niin sen voi sanoa muille ryhmäläisille myös ääneen. Ryhmässä vieraillee myös eri alojen asiantuntijoita. Vierailijoina ovat

Kela- asiantuntija, TE-asiantuntija, TYP-palveluiden terveydenhoitaja ja TYP-johtaja. Tulomme pyytämään kirjallista palautetta myös heidän käynnistään ryhmässä.

Me ohjaajat olemme tehneet tietoisin valinnoin jo ryhmätoimintaa suunniteltaessa, että me olemme osa ryhmää, toki muistaen ammatillisuuden, mutta ollen kuitenkin lähempänä asiakkaita niin, että ryhmässä ei korostuisi asiakas ja ammattilainen asetelma. Me ohjaajat teemme myös samat tehtävät kuin asiakkaat. Yksittäiset keskustelut asiakkaiden kanssa tulevat varmasti antamaan tutkimukseeni myös paljon palautetta, jota voin hyödyntää kehittämishankkeessani.

5.4 Puhelinhaastattelut tutkimusaineistona

Puhelinhaastattelut toteutan puhelimen välityksellä asiakkaalle sovitulla ajalla soittamalla. Soittoajasta sovitaan asiakkaan kanssa tekstiviestillä tai puhelulla etukäteen. Asiakkaat eivät saa kysymyksiä etukäteen. Puhelinkeskustelut käydään vuorovaikutteisesti keskustellen. Kerron asiakkaalle puhelun alussa, että nauhoitan puhelun myöhempää litterointia varten, jonka jälkeen poistan nauhoitetut haastattelut puhelimestani. Puhelinhaastattelujen vastaukset litteroin tekstiksi ja teen niistä yhteenvedon ruutuvihkoa apuna käyttäen. Yhteenvedon teen niin, että jokaisen kysymyskohdan vastaukselle on vihkossa oma sivu, johon kokoan asiakkaiden vastauksia. Aineisto tullaan keräämään haastatteluilla, jotka toteutan puhelinhaastattelujen muodossa. Puhelinhaastatteluissa en pysty havaitsemaan ja tulkitsemaan haastateltavien ilmeitä tai eleitä. Vuorovaikutuksen syntyminen on kuitenkin mahdollista, koska haastateltavat tulevat tutuiksi ryhmätoimintojen aikana. Tutkijan suhde tutkimuksen kohteena oleviin henkilöihin sekä tutkittavaan aineistoon vaikuttavat mahdollisesti tutkimukseen, jota tutkija tekee. (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 31-37.)

6 AINEISTON ANALYYSIPROSESSI

Tutkimusaineiston kohdehenkilöt ovat Keski-Uudenmaan monialaisen yhteispalvelu TYP:n asiakkaita, jotka osallistuvat voimavaroja vahvistavaan ryhmätoimintaan. Ryhmän kohdehenkilöt ovat työttömiä työnhakijoita, joilla on monialaisen tuen tarve työllistymisensä tukemiseksi. Ryhmän asiakkaille laaditaan säännöllisin väliajoin monialainen työllistymissuunnitelma.

Aineistolähtöinen eli induktiivinen aineistoanalyysi jaetaan kolmeen eri vaiheeseen. Vaiheita ovat aineiston redusointi, klusterointi ja abstrahointi. Redusointi tarkoittaa, että aineistosta poistetaan tutkimuksen kannalta epäoleelliset asiat. Klusterointi tarkoittaa yhtenäisyyksien etsimistä aineistoista ja aineiston jakamista omiin kategorioihin. Klusterointi on tutkimuksen perusrakenteen pohja. Abstrahoinnissa erotellaan aineistosta teoreettisia käsitteitä ja johtopäätöksiä. (Sarajärvi & Tuomi 2009, 108- 113.)

Kuvaan kehittämishankkeeni tuloksia SWOT-analyysia apuna käyttäen. SWOT-analyysin avulla käydään läpi kehittämishankkeen mahdollisuudet, vahvuudet, heikkoudet sekä uhat, jotka kehittämishankkeeseen voivat liittyä. (Hyppönen 2008.)

SWOT-analyysi on tutkimustulosten arviointiin käytettävä työväline. Swot lyhennetään englanninkielisistä sanoista: Strengths, joka tarkoittaa vahvuutta, weaknesses, joka tarkoittaa heikkoutta, opportunities, joka tarkoittaa mahdollisuutta ja threats, joka tarkoittaa uhkaa. SWOT-analyysia voidaan käyttää esimerkiksi kehittämishankkeissa. SWOT-analyysin avulla käydään läpi kehittämishankkeen mahdollisuudet, vahvuudet, heikkoudet sekä uhat, jotka kehittämishankkeeseen voivat liittyä. (Hyppönen 2008.)

SWOT-analyysin käyttäminen kehittämishankkeessa helpottaa mahdollisuuksien, vahvuuksien, uhkien sekä heikkouksien löytämisen ja niiden arvioimisen. SWOT-analyysia käytettäessä, on tiedostettava, mitä asioita on tarkoitus rajata. SWOT-analyysin avulla voidaan analysoida esimerkiksi ryhmätoimintaa ja siitä saatuja tuloksia. SWOT-analyysin avulla etsitään mahdollisia kehittämiskohteita tai sen avulla voidaan myös arvioida ryhmätoiminnasta saatuja hyötyjä asiakasryhmille. SWOT-analyysin avulla on mahdollista nostaa esiin ryhmätoiminnan heikkouksia sekä kehittämiskohteita, joihin jatkossa on hyvä panostaa ja kehittää toimivammiksi. (Lindroos & Lohivesi 2004, 217.)

7 KEHITTÄMISHANKKEEN TOTEUTTAMINEN

Kehittämishankkeeni eteneminen on nähtävillä alla olevassa kuviossa.

Aiheen valinta	Työelämän yhteyshenkilöiden valokoituminen	Ohjaajan haku	Tutkimusaineiston kerääminen	Toteutus
Kevät 2019	Kevät 2019	Kevät 2019	Syky 2019-Kevät 2020	Syky 2019
Suunnitelman palautus	Tutkimusluvan hakeminen ja saaminen	Tutkimusaineiston analysointi	Kirjallisen tuotoksen työstäminen	Opinnäytetyön valmistuminen
Maaliskuu 2020	Maaliskuu 2020	Huhtikuu 2020	Syky 2019-Kevät 2020	Kesäkuu 2020

Kuvio 2. Kehittämishankkeen toteutus

Kehittämishankkeeni lähti liikkeelle keväällä 2019, jolloin keskustelin kehittämishankkeeni sisällöstä oman lähiesimieheni sekä TYP-johtajan kanssa

Toiminnallinen kehittämishankkeeni sisälsi suunnitteluvaiheen, toteutusvaiheen ja arviointivaiheen. Suunnitteluvaiheeseen osallistui koko TYP:n henkilökunta, mutta pääasiassa kehittämishankkeen suunnittelu toteutettiin kahden sosiaalityöntekijän ja yhden sosiaaliohjaajan kanssa. Toteutusvaiheessa mukana olivat kaksi sosiaalityöntekijää ja yksi sosiaaliohjaaja. Arviointi toteutettiin myös yhdessä kahden sosiaalityöntekijän ja yhden sosiaaliohjaajan kanssa.

Kehittämishankkeeni lähti liikkeelle keväällä 2019, jolloin keskustelin kehittämishankkeeni sisällöstä oman lähiesimieheni sekä TYP-johtajan kanssa. Keskustelimme ja mietimme teemoja, jotka ovat tärkeitä ja joita olisi hyvä kehittää asiakasnäkökulma huomioon ottaen. Kävimme keskustelua kehittämishankkeestani myös koko Keski-Uudenmaan TYP:n henkilöstön kesken erilaisissa yhteisissä palavereissa. Päädyimme ryhmätoiminnan kehittämiseen asiakasnäkökulman entistä paremmin huomioivaksi toiminnaksi. Ryhmätoimintojen kehittäminen oli Keski-Uudenmaan TYP-palveluissa ajankohtaista Keski-Uudenmaan kuntien yhdistymisen myötä.

Oli tärkeää miettiä, kuinka asiakkaat saavat tarvitsemiaan palveluita tasavertaisesti. Ryhmätoiminnot ovat yksi palvelu, jota Keski-Uudenmaan monialainen yhteispalvelu TYP voi asiakkailleen tarjota. Keväällä 2019 aloitin tietopohjan etsinnän ja aineiston kasaamisen.

Ohjaajanhaku LAB-ammattikorkeakoululta tapahtui keväällä 2019. Työelämän yhteyshenkilöt kehittämishankkeessa olivat Keski-Uudenmaan TYP-johtaja sekä Keski-Uudenmaan TYP-palveluiden lähiesimieheni. Kehittämishankkeessa mukana oli koko työyhteisö, johon kuuluvat sosiaaliohjaajat, sosiaalityöntekijät, TE-asiantuntijat, terveydenhoitajat, Kela-asiantuntija ja TE-psykologi. Kehittämishankkeen ryhmätoiminnan toteutus tapahtui syksyn 2019 aikana. Ryhmätoiminnassa mukana oli kaksi sosiaalityöntekijää sekä minä sosiaaliohjaajana. Yhdessä sosiaalityöntekijöiden kanssa loimme ryhmämallin, jota on jatkossa hyvä muokata ja kehittää asiakkaiden tarpeisiin sopivaksi. Ryhmän kesto oli kolme kuukautta. Ryhmä kokoontui kerran viikossa ja ryhmäkerran kesto oli neljä tuntia. Olin mukana jokaisella ryhmäkerralla yhtenä ryhmän ohjaajista.

Ryhmätoiminta toteutettiin jo syksyllä 2019, vaikka kehittämishankkeeni suunnitelman esittelin vasta keväällä 2020. Hain tutkimuslupaa sähköisesti keväällä 2020 Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän johtajalta. Toimeksiantosopimus tehtiin tutkimusluvan hakijan, opinnäytetyön ohjaajan ja kuntayhtymän edustajan välillä. Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän johtaja myönsi tutkimusluvan 10.6.2020. Viranhaltijapäätös annettiin tiedoksi asianosaisille.

Ryhmän suunnittelu ja toteutus oli osa työnkuvaani sosiaaliohjaajana, joten sen vuoksi kehittämishanke oli mahdollista toteuttaa niin, että varsinainen ryhmä oli jo ollut, ennen kuin esittelin tutkimussuunnitelmani sekä ennen tutkimusluvan saantia Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymältä. Asiakkaat ryhmässä tiesivät ja hyväksyivät, että ryhmän toiminta kuuluu samalla osana kehittämishankettani.

Kirjallisen aineiston työstämistä tein syksystä 2019 syksyyn 2020 saakka. Kävin läpi ryhmäpalautteet jokaiselta ryhmäkerralta, omat havainnointini ryhmäkerroista, jotka olin kirjannut päiväkirjamaisesti ruutuvihkoon, kirjalliset loppupalautteet ryhmän asiakkailta sekä yksittäisistä palautekeskusteluista kootut mielipiteet/ palautteet ryhmän asiakkailta. Mielestäni sain paljon tärkeää materiaalia edellä mainituin menetelmin. Havainnoin aktiivisesti jokaisella ryhmäkerralla kolmen kuukauden ajan ja kirjasin havaintoni ylös. Tämä oli tärkeää tutkimusaineistoa minulle. Ryhmä oli hyvin puhelias ja koen, että sain aineistoa helposti kasaan.

Aineiston analyysia olen tehnyt kevään 2020 ja syksyn 2020 aikana. Olen tehnyt yhteenvedon havainnoistani paperille SWOT-analyysia apuna käyttäen. SWOT-analyysin avulla olen pystynyt vertailemaan asiakkaiden kokemia vahvuuksia, mahdollisuuksia, uhkia ja

heikkouksia ryhmän suhteen ja siihen, mitä he ovat saaneet osallistuessaan ryhmätoimintaan.

Kehittämishankkeeni prosessi on ollut pitkittynyt. Taulukossa, johon olin suunnitellut kehittämishankkeeni etenemisen, on tullut viivytyksiä. Haasteena on ollut kehittämishankkeeni alkaessa aloittamani uusi työ, johon kehittämishankkeeni olennaisesti liittyy. Uusi työni imaisi minut niin mukaansa ja uuden oppimista oli paljon, joten minusta tuntui, että kehittämishankkeen eteenpäin vieminen tuntui aika raskaalta, lähinnä kehittämishankkeen raportin kirjoittaminen.

Kehittämishankkeeni raportti sekä blogikirjoitus, joka liittyy osana kehittämishanketta, on valmistunut toukokuussa 2021 ja ne ovat julkaistu LAB-ammattikorkeakoulun ohjeita noudattaen. Kehittämishankkeeseeni liittyvä ryhmätoimintojen kehittäminen jatkuu työyhteisössäni Keski-Uudenmaan monialaisessa yhteispalvelu TYP:ssä edelleen ja se on jatkuva prosessi. Ryhmätoimintoja kehitetään ja muokataan asiakkaiden toiveita ja kokemuksia kuunnellen ja ottaen asiakkaan näkökulman huomioon.

Aineiston hankinta

Aineistonhankinnan menetelminä käytin tutkimuspäiväkirjaa, johon kirjoitin ylös näkemäni, kokemaani ja havainnoimaani ollessani ryhmässä ryhmänohjaajana. Kirjaamisen tein ryhmän aikana niin, että se ei herättänyt huomiota. Suurimman osan kirjaamisesta päiväkirjaan tein ryhmän aikana sekä heti ryhmäkerran päätyttyä. Aineistoa keräsin myös omiin havainnoiteihini perustuen. Aineistoa kerättiin myös ryhmäpalautteiden avulla jokaisen ryhmäkerran jälkeen ja viimeisellä kerralla laajemman palautekyselyn muodossa. Tein ryhmän asiakkaille myös puhelinhaastattelut, jotka litteroin myöhemmin. Jokaiselle asiakkaalle kysymykset olivat samat. Kysymykset kävin läpi keskustelun muodossa. Yksittäiset keskustelut ryhmän asiakkaiden kanssa antoivat minulle parasta aineistoa kehittämishankkeeseeni liittyen.

Tutkimuspäiväkirja

Tutkimuspäiväkirjan pitäminen oli hyvä keino purkaa ajatuksia, joita minulle nousi ryhmän aikana tai ryhmän jälkeen mieleeni. Käytin tutkimuspäiväkirjaa myös ryhmäsuunnitteluissa apuna, koska koin sen tärkeäksi omien ajatusten selventämiseksi ryhmän suunnitteluprosessin aikana. Tutkimuspäiväkirjaan kirjasin asiakkaiden kokemuksia ja näkemyksiä itse ryhmästä sekä yhteiskunnallisiin asioihin ja kokemuksiin liittyen, joita he olivat tehneet. Tutkimuspäiväkirjan pitäminen auttoi minua kehittämishankkeen prosessissa. Kirjasin tutkimuspäiväkirjaan jo ryhmän suunnitteluvaiheessa ideoita ja haasteita, joita koin suunnitteluvaiheessa.

Jokaisen ryhmäkerran osalta kirjasin tärkeitä asioita, joita havaitsin ja kuulin. Havaintoni ja kuulemani kohdistui asiakkaisiin sekä ryhmänohjaajiin. Tutkimuspäiväkirjaan kirjasin ylös myös hyviä löytämiäni tutkimuksia tai muita lähteitä, joista ajattelin olevan hyötyä kehittämishankkeessani. Tutkimuspäiväkirjaa lukiessani sain hyvin kiinni niistä ajatuksista ja tunteista, joita kullakin ryhmäkerralla oli ollut. Huomasin omassa kirjoitustavassani eroja, jos ryhmäkerralla oli tapahtunut jotakin poikkeavaa, esimerkiksi tietyn asiakkaan tai ryhmänohjaajan käyttäytymisessä, eleissä tai tavassa sanoa asioita. Tutkimuspäiväkirjaan kertyi materiaalia noin 30 A4 sivun verran, jonka myöhemmin kirjoitin puhtaaksi. Fonttina oli Arial 11. Tutkimusaineistoa keräsin ryhmätoiminnon aikana syksyllä 2019.

Oma havainnointi ja kokemus

Pidin omaa havainnointiani ja kokemaani yhtenä ryhmänohjaajista hyvinkin tärkeänä materiaalina. Olin ryhmänohjaajana välillä tietoisesti hyvinkin hiljaa, koska silloin pystyin aidosti havaitsemaan ja kokemaan asioita ja tuntemuksia. Ryhmä oli alusta alkaen hyvin puhelias ja tuntui, että yhteinen sävel ryhmän sisällä löytyi aika helposti. Ryhmän alussa kävimme läpi yhteiset pelisäännöt ryhmään liittyen, joihin liittyi esimerkiksi vaihtolovelvollisuus ryhmän asioihin ja asiakkaisiin liittyen.

Kukaan ryhmän asiakkaista ei saanut kertoa mihinkään ryhmässä olevista henkilöistä tai asioista, joista muut asiakkaat ryhmässä puhuivat ja kertoivat. Ryhmässä oli monen ikäisiä asiakkaita ja koen, että se oli hyvä asia. On tärkeää kokea kuuluvansa johonkin ryhmään tai yhteisöön.

Ryhmän alkaessa asiakkaita ryhmässä oli noin kymmenen. Alkuvaiheessa ryhmää kaksi asiakasta työllistyi ja pääsi aloittamaan opinnot. Osalla ryhmän asiakkaista oli selkeät suunnitelmat työllistymisensä ja tulevaisuutensa suhteen ja olivatkin jo aloittaneet suunnitelmiansa toteuttamisen. Osalla ryhmän asiakkaista oli terveydentilan selvitykset menossa ja ne etenivät ryhmän aikana eteenpäin suunnitellusti.

Kirjalliset palautelomakkeet asiakkailta

Ryhmän asiakkailta kerättiin kirjallista palautetta koko ryhmän ajan. Palautteen kerääminen tapahtui kirjallisesti jokaisen ryhmäkerran jälkeen. Palaute kerättiin nimettömänä. Palaute kirjoitettiin käsin, mutta käsialoista ei olisi pystynyt tietämään, kuka palautteen oli kirjoittanut. Ryhmän ohjaajat kävivät jokaisen ryhmäkerran jälkeen kirjallisen palautteen yhdessä läpi. Palautteen perusteella meidän oli mahdollista muokata seuraavien ryhmäkertojen sisältöä. Palautelomake on nähtävillä kehittämishankkeen liitteet kohdassa.

Palautelomakkeessa kysyimme asiakkailta, oliko heidän helppoa osallistua ryhmässä tapahtuviin keskusteluihin. Ryhmässä oli lupa olla myös hiljaa. Ryhmän ensimmäisellä

tapaamiskerralla sovimme ryhmän säännöt ja yksi säännöistä oli lupa olla myös hiljaa. Sovimme myös, että jos on huono päivä ryhmään tullessa, niin sen voi sanoa muille ryhmäläisille myös ääneen.

Ryhmässä vieraili myös eri alojen asiantuntijoita. Vierailijoina olivat Kela- asiantuntija, TE- asiantuntija, TYP-palveluiden terveydenhoitaja ja TYP-johtaja. Asiantuntijoiden vierailuista kysyimme myös asiakkaiden palautetta. Keskustelut tapahtuivat ryhmätilanteiden alussa, ryhmätilanteiden lopussa, ryhmätilanteen aikana sekä muutaman asiakkaan tapaaminen ajanvarauksella. Keskusteluita ei käyty minkään valmiin lomakkeen mukaisesti.

Puhelinhaastattelut

Puhelinhaastattelut toteutin puhelimen välityksellä asiakkaalle sovitulla ajalla soittamalla. Soittoajasta sovittiin asiakkaan kanssa tekstiviestillä tai puhelulla. Asiakkaat eivät olleet saaneet kysymyksiä etukäteen. Puhelinkeskustelut käytiin vuorovaikutteisesti keskustellen. Kerroin asiakkaalle puhelun alussa, että nauhoitan puhelun myöhempää litterointia varten, jonka jälkeen nauhoitetut haastattelut poistetaan puhelimesta. Haastatteluissa oli myös vapaa sana ohjaajien ja vertaisohjaajan työskentelystä.

Haastateltavilla oli myös mahdollisuus kieltäytyä puhelinhaastattelusta eli puhelinhaastatteluun osallistuminen oli vapaaehtoista. Kirjallisia lupia haastatteluun liittyen ei pyydetty. Haastateltaville kerroin, että jos heille tulee tunne kesken haastattelun siitä, että haluavat keskeyttää haastattelun, heidän tulee vain kertoa asiasta minulle. Kerroin haastatteluun osallistuneille ryhmän asiakkaille, että lähetän heille linkin, kun kehittämishankkeeni on valmis.

Puhelimessa tehdyistä haastatteluista aineistoa kertyi noin 4 tuntia ja litteroitua aineistoa muodostui noin 30 sivua. Käyttämäni kirjaisinlaji oli Arial, rivivälillä 1.5. Kirjaisinkokona oli 11. Puhelimella nauhoitettu haastatteluaineisto oli laadultaan hyvää. Aineistosta oli helppoa saada selvää. Analysointitapani oli kuunnella ensin haastattelut muutamaan kertaan läpi, jokaisen haastateltavan haastattelu erikseen. Sen jälkeen aloitin aineiston litteroinnin. Haastatteluaineistoa kuuntelemalla havaitsin haastateltavien äänessä tapahtuvia sävyeroja heidän kertoessaan kokemaansa ja havaitsemaansa ollessaan ryhmätoiminnassa mukana.

Aineiston analysointi

Tutkimusaineistoa voidaan analysoida monin eri tavoin. Aineiston analysointiin liittyen on kuitenkin huomioitava muutama asia. Yleensä tutkija aloittaa aineiston analysoinnin jo siinä vaiheessa, kun hän haastattelee haastateltavaa. Näin myös toimin itsekkin. Huomasin, että samalla, kun haastattelin haastateltavia, alkoivat aivoni jo työskennellä

vastausten parissa. On tyypillistä, että haastattelua tehdessä tutkija aloittaa aineiston havainnoinnin sekä alkaa myös erottelemaan tekemiään havaintoja. Usein aineisto pysyy alkuperäisessä muodossaan, joka tarkoittaa, että aineistoa on helpompi analysoida. (Hirsijärvi & Hurme 2015, 136.)

Valitsin tutkimusaineistoni analysointitavaksi aineistolähtöisen sisällönanalyysin. Sen tarkoituksena on saada tutkijalle selkeä kuva ilmiöstä, jota hän on tutkimassa. Aineistoa tulee tiivistää sekä selkeyttää niin, että tärkeä tieto tutkittavasta säilyy. Aineistolähtöistä sisällönanalyysia tutkittaessa, etsitään vastausta tutkittavaan asiaan tai ilmiöön eri käsitteitä yhdistämällä. Analysoinnissa on tärkeää huomioida tutkijan kyky ymmärtää tutkittavien asioiden merkitys haastateltavalle henkilölle. Tutkimuksessani yritän kuvailla haastateltavien kokemusten, tunteiden ja ajatusten herättämiä ajatuksia. Koen, että aineistolähtöinen sisällönanalyysi sopii hyvin tutkimukseeni. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108, 112- 113.)

Tutkimusaineistoni tutkimustavaksi valikoitui teemoittelu. Aineistoa keräsin puhelinhaastatteluilla, havannoimalla, kirjallisilla palautelomakkeilla ja tutkimuspäiväkirjaa pitämällä. Koen, että jo aineiston keräämistavoilla pystyin jäsentelemään tutkimukseni aihealueita. Ryhmittelin aineiston aihealueiden mukaan käyttäen eri värejä aineiston lajittelussa ja luokittelussa. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 93.)

8 TULOKSET

Kuvaan kehittämishankkeeni tuloksia SWOT-analyysia apuna käyttäen. SWOT-analyysissa on esillä asioita, jotka nousivat ryhmän asiakkailta eri tiedonkeruumenetelmiä apuna käyttäen. Koostin asiakkaiden vastauksista yhteenvedon, jonka pohjalta tein SWOT-analyysin. SWOT-taulukko on koottu yhteenvedoista kehittämishankkeen tutkimuksen tuloksista.

<p>VAHVUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tunne kuuluu johonkin - Me henki - Puhuminen - Muiden kokemukset - Oman kokemuksen jakaminen - Tekemistä arkeen - Arkirytmien parantaminen - Vertaistuki - Aamupala/ ravinto ryhmässä - Muu ryhmä/ ryhmäläiset - Ohjaajien työskentely - Huumori ryhmässä - Voimavarojen kasvaminen - Sopivan kokoinen ryhmä - Vertaisohjaajan mukana oleminen - Jatkosuunnitelmat - Ryhmätila, jossa keittiö 	<p>HEIKKOUEDET</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aamuheräämiset - Ryhmän alkamisen eri kellonajat - Ei säännöllinen/ toistuva viikonpäivä - Ryhmässä oleminen - Pieni tila - Tilan huono ilmanlaatu - Liian suuri ryhmäkoko - Liian pieni ryhmäkoko
<p>MAHDOLLISUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> - Saada uusia ystäviä/ tuttavuuksia - Toiminnallisuuden lisääntyminen - Saada tietoa eri palveluista - Voida vaikuttaa asioihin - Tulla kuulluksi - Kertoa omia mielipiteitä - Keskustelut ohjaajien kanssa - Keskustelut muiden ryhmäläisten kanssa - Vertaisohjaajan hyödyntäminen - Ohjaajien työskentely 	<p>UHAT</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arkojen/ vaikeiden asioiden käsittely - Ryhmäläiset omasta menneisyydestä - Jaksaminen - Terveys/ sairaus - Liian henkilökohtaisista asioista puhuminen - Vaitiolovelvollisuuden säilyminen - Asioista puhuminen - Päihteet - Liian iso ryhmä - Ohjaajien sairastuminen/ puuttuminen - Kommunikaation vaikeus

Seuraavassa tulosluvuissa kuvaan niitä tuloksia, joita tutkimuksessani nousi esiin tutkimusmenetelmien tuloksina.

8.1 Ryhmätoiminnan antamat vahvuudet

Kehittämishankkeen tuloksissa tuli esiin jokaisen tarve kuulua johonkin yhteisöön tai ryhmään. Ryhmän asiakkaat kokivat, että Keski-Uudenmaan monialaisen yhteispalvelu TYP:n järjestämä ryhmä oli yksi heidän yhteisöistään, johon he kokivat kuuluvansa ryhmätoiminnan aikana. He kokivat ryhmän tärkeäksi voimavarojensa kasvun kannalta. Vahvuutena ryhmän asiakkaat kokivat sen, että he saivat puhua asioistaan avoimesti ja luottavaisin mielin. (Himberg & Jauhiainen 1998, 95–96, 131.)

Asiakkaat kokivat tulleet ryhmässä kuulluksi. Voimavarojen vahvistumiseen vaikutti myös muiden ryhmäläisten kertomukset omasta arjestaan ja elämästään. Asiakkaat kokivat vertaisuuden tunnetta, että eivät ole asioidensa ja haasteidensa kanssa yksin. He huomasivat, että muillakin on haasteita elämässään. He kokivat kertomusten kautta, että asioissa on mahdollista päästä eteenpäin. Toivon tunne on yksi tärkeä osa-alue voimavarojen vahvistamisessa.

Ryhmän asiakkaat kokivat saaneensa ryhmätoiminnasta tukea arkensa rytmitykseen. Vaikka ryhmätoimintaa oli vain yhtenä päivänä viikossa, kokivat he ryhmätoiminnan tukevan myös muiden päivien rytmitystä. Mielekkään tekemisen saaminen edes yhdelle päivälle auttoi asiakkaita muidenkin päivien rytmityksen kanssa. Asiakkaat kokivat piristyneensä ryhmätoiminnan avulla, koska saivat asioita mietittäväkseen. He pohtivat myös ryhmässä käytyjä keskusteluita myös ryhmän jälkeisinä päivinä.

Ryhmän vahvuudeksi asiakkaat kertoivat myös jokaisella ryhmäkerralla tapahtuneen pienen aamupala tai lounastarjoilun. He kokivat, että heitä arvostettiin, kun heille haluttiin tarjota pientä syötävää. Asiakkaat kokivat, että varsinkin ryhmätoiminnan alussa oli helpompaa keskustella kahvikupin äärellä. Huumorin merkitys nousi tuloksissa myös tärkeäksi asiaksi. Asiakkaat kokivat, että ryhmässä oli hyvä huumori, jolla niin asiakkaat kuin ohjaajat kevensivät tunnelmaa. Olen ohjaajana samaa mieltä. Huumorin vaikutus ryhmässä näkyi ja tuntui. Saimme useinkin nauraa yhdessä asiakkaidemme kanssa. Uskon, että huumorin merkitys oli suuri myös luottamuksen tunteen syntymiseen ryhmätoiminnassa.

Ryhmän sopiva koko sai asiakkailta hyvää palautetta. He kokivat, että jos ryhmä olisi ollut isompi, ryhmähenki ei välttämättä olisi ollut niin hyvä, kuin se nyt oli. Asiakkaiden kokemus oli, että sopivan kokoisena ryhmä tuki heitä ja heidän voimavarojensa kasvua niin, että he saivat ryhmän aikana tulevaisuudelleen ja työllistymiselleen uusia suunnitelmia, joita jatkossa ryhmän jälkeen on hyvä lähteä viemään eteenpäin omien työntekijöidensä

kanssa Keski- Uudenmaan monialaisessa yhteispalvelu TYP:ssä. Voimaantumisen pystyi näkemään ryhmätoimintojen edetessä. Asiakkaat alkoivat puhumaan suunnitelmistaan toivon näkökulma puheissa ja ajatuksissa. He eivät enää niin paljon puhuneet menneisyydestään ja asioista, joita olivat kokeneet. Katseet olivat suunnattuna eteenpäin. Ryhmän vertaisohjaajan mukana oleminen koettiin vahvuutena, vaikka osa asiakkaista kokikin, että hän on samanlainen asiakas ryhmässä kuin hekin ovat. Osalle asiakkaista vertaisohjaajan mukana oleminen ryhmässä jäi ajatukseen, että mikä hänen roolinsa ryhmässä onkaan. Jatkossa vertaisohjaajien ja kokemusasiiantuntijoiden roolia on avattava ryhmäläisille selkeämmin.

Kolmen ohjaajan mukana olemisen asiakkaat kokivat vahvuutena. He kokivat, että ohjaajat olivat erilaisia persoonia, joka oli heidän mielestään hyvä asia. Asiakkaat kokivat ohjaajien työskentelyn voimavaroja tukevana ja eteenpäin ohjaavana toimintana. Ryhmän asiakkaat kertoivat, että joku ohjaajista oli heidän omatyöntekijänsä Keski- Uudenmaan TYP:ssä. He kokivat, että oli ollut kiva tutustua myös muiden, kuin oman kuntansa työntekijöihin sekä muiden kuntien asiakkaisiin, jotka olivat ryhmässä. Mielestäni tässä toteutui yli kuntarajojen tapahtuvaa työskentelyä, joka Keski- Uudenmaan Sote- alueella on tarkoituskin.

8.2 Ryhmätoiminnassa koetut heikkoudet

Kehittämishankkeen tuloksissa heikkouksiakin nousi esiin. Heikkoutena koettiin ryhmän alkamisen vaihtelevat kellonajat sekä vaihtelevat viikonpäivät. Ryhmäpäiviä olivat maanantait tai keskiviikot. Vaihtelevat päivät sekä vaihtelevat kellonajat johtuivat ryhmätilan varaustilanteesta. Asiakkaat kokivat vaikeaksi muistaa ja hahmottaa viikonkulkua, koska ryhmäpäivä ei ollut sama koko ryhmätoiminnan ajan. Kellonajallisesti ryhmä alkoi välillä aamusta heti klo: 9.00 ja välillä ryhmä alkoi klo. 11.00. Osalle ryhmäläisistä oli vaikeaa saapua klo: 9:00 ryhmään. Sen vuoksi oli muutamia myöhästymisiä sekä poissaoloja ryhmästä.

Vaihtelevat kellonajat eivät olleet ohjaajien päätettävissä, mutta seuraavia ryhmätoimintoja suunniteltaessa tämä kannattaa huomioida. On hyvä, että viikonpäivä ja kellonaika pysyvät samana koko ryhmän ajan. Paikka voi vaihdella, esimerkiksi silloin, jos on tarkoitus tutustua johonkin paikkaan, joka voi olla esimerkiksi oppilaitokseen tutustuminen. Teimme ryhmän kanssa myös metsäretken, jolloin emme olleet tutussa ryhmätilassa. Metsä koettiin hyvänä kokoontumispaikkana.

Ryhmätilan suhteen koettiin heikkoutena ryhmätilan pieni koko, joka kuitenkin osan ryhmän asiakkaiden mielestä oli myös vahvuutena. Osa asiakkaista sekä ohjaajista koki, että

ryhmätilassa oli huono ilmanlaatu. Ilmanlaatua yritimme parantaa pitämällä ennen ryhmätoiminnan alkamista ikkunat ja ovet auki, jotta asiakkailta olisi mahdollisimman hyvä hengittäminen ryhmätilassa. Heikkoutena koettiin välillä myös itse ryhmässä mukana oleminen. Oli päiviä, jolloin asiakkaat kertoivat, että oli vaikeaa olla ryhmässä esimerkiksi väsymyksen tai muun elämäntilanteen vuoksi. Ryhmässä oli lupa olla hiljaa eikä ollut puhumispakkoa, jos asiakkaasta tuntui siltä, että hän halusi mieluummin olla hiljaa ja vain kuunnella muita. Puhelimen käyttö ryhmän aikana oli kuitenkin kielletty. Puhelinta sai käyttää ainoastaan silloin, jos ryhmätehtävän tekeminen edellytti puhelimen käyttöä.

8.3 Ryhmätoiminnan antamat mahdollisuudet

Ryhmätoiminnan mahdollisuuksista esiin nousivat selkeästi mahdollisuus tulla kuulluksi sekä mahdollisuus tuoda omia mielipiteitään esille. Ryhmätoiminnassa oli mahdollista kertoa ajatuksiaan, kokemuksiaan ja toiveitaan oman elämänsä ja tulevaisuutensa suhteen. Osa ryhmän asiakkaista puhui hyvin avoimesti ajatuksistaan, mutta jokainen asiakas sai itse valita ja päättää, mitä haluaa elämästään ja asioistaan kertoa. Mahdollisuus siihen oli jokaisella ryhmään osallistuvalla. Sovimme heti ensimmäisellä ryhmän tapaamiskerralla, että jokainen puhuu ja kertoo itsestään ja omista asioistaan ja ajatuksistaan juuri sen verran, kuin haluaa ja on valmis kertomaan.

Ryhmätoiminta antoi asiakkaille mahdollisuuden tutustua uusiin ihmisiin, myös heihin, jotka asuivat eri paikkakunnilla kuin itse. Ryhmässä tapahtui hyvää tutustumista niin asiakkaiden kesken, kuin asiakkaiden ja ohjaajien välillä. Metsässä tapahtuvalla ryhmäkerralla oli asiakkaiden mielestä luontevaa keskustella asioista nuotion ja hyvän kahvin äärellä. Metsässä tapahtuvalla ryhmäkerralla ryhmän mukana oli TE-toimiston psykologi. Asiakkaat kokivat, että hänen kanssaan oli helppoa ja luontevaa jutella luonnon äärellä. Psykologi sanana saattoi olla asiakkaille hieman jännitystä nostattava, mutta metsässä tapahtuneen ryhmäkerran jälkeen asiakkaat kokivat, että hän oli hyvin helposti lähestyttävä ihminen.

Ryhmätoiminta antoi asiakkaille mahdollisuuden kuulla lisää Keski-Uudenmaan monialaisen yhteispalvelu TYP:n tarjoamista palveluista, jonka asiakkaat kokivat hyvänä. Ilmeni asioita, joihin asiakkaat kokivat tarvitsevänsä lisää tietoa. Asiakkaat kokivat, että TYP-asiakkuuden aloituksessa he eivät olleet saaneet tarpeeksi tietoa siitä, mitä TYP tarkoittaa ja mitä palveluita heidän on mahdollisuus saada ollessaan TYP-palveluiden asiakkuudessa.

Ryhmän asiakkaat kokivat mahdollisuutena hyödyntää ohjaajien tietämystä ja kokemusta eri palveluihin liittyen. He kokivat saaneensa tietoa myös eri asiantuntijoiden vierailuista ryhmässä. Asiakkaat kokivat saaneensa tietoa Kelan palveluista, terveydenhuollon

palveluista, Te-toimiston palveluista sekä työllistymiseen liittyvistä asioista. Asiakkaat kokivat ryhmän antavan mahdollisuuksia oman toiminnallisuutensa lisääntymisenä. Loppujen lopuksi he kokivat, että ryhmä antoi siihen mahdollisuuksia, mutta se on heidän omissa käsissään, kuinka he hyödyttävät toiminnallisuutensa lisääntymistä omassa elämässään ja arjen käytännön asioissa sekä työllistymisen tukemisessa ja edistämisessä.

8.4 Ryhmätoiminnan mahdolliset uhat

Mahdollisia uhkia ryhmätoimintaan liittyen on olemassa. Ryhmän perustamiseen liittyen uhkana on, että saadaanko ryhmään asiakkaita tarpeeksi. Sopivan kokoinen ryhmä asiakkaan hyödyn ja ryhmäytymisen kannalta on kahdeksasta kymmeneen asiakasta ryhmässä. Tämän kokoinen ryhmä on hallittavissa ja ryhmän jäsenten on mahdollista oppia tuntemaan ryhmän jäsenet. Luottamuksen ja yhteisen me-hengen syntyminen on helpompaa silloin, kun ryhmä ei ole liian suuri.

Jos ryhmä on liian pieni, silloin uhkana voi olla ryhmän kutistuminen yhteen tai kahteenkin henkilöön. Ryhmätoiminnoissa käy usein niin, että muutama asiakas lopettaa ryhmän jostakin syystä. Syyt ryhmän keskeytykseen voivat olla työllistyminen, opiskelupaikan saaminen, jokin muu työllisyyttä edistävä toiminta tai asiakkaan mahdollinen sairastuminen kesken ryhmän. Jos sairausloma on yli kaksi viikkoa, silloin kuntouttavan työtoiminnan sopimus keskeytetään.

Ryhmätoiminnan uhkana asiakkaat kokivat mahdollisen toisen ryhmäläisen mukana olon asiakkaan aikaisemmasta menneisyydestä. Asiakkaalla on voinut olla esimerkiksi päihdeongelma, jossa ihmissuhteet ovat olleet muita päihteiden käyttäjiä. Jos ryhmässä olisi asiakkaita päihteidenkäytön osalta, voisi uhkana olla päihteidenkäytön uudelleen aloittaminen, uudelleen tapaamisen merkeissä. Yhtenä uhkatekijänä ryhmässä voi olla myös asiakkaat samalta paikkakunnalta, josta asiakas itse on. Varsinkin, jos paikkakunta on kovin pieni, jossa ihmiset tuntevat toinen toisensa.

Uhkana on, että asiakas ei uskalla tai halua avautua asioistaan ryhmässä, koska pelkää, että salassapito ei säily ja toinen ryhmäläinen kertoo hänen asioitaan ulkopuolisille ihmisille. Ryhmän ensimmäisellä tapaamiskerralla asiakkaat allekirjoittivat kirjallisen salassapito lomakkeen. Lomakkeeseen oli kirjattu, että ryhmässä puhutuista ja tapahtuneista asioista ei saa puhua ryhmän ulkopuolella missään tilanteessa.

Uhkana on myös vaikeista asioista puhuminen ja niiden käsittely ryhmässä. Ryhmän aikana oli havaittavissa, että jossakin vaiheessa ryhmää tuli esiin vaihe, jolloin asiakkaat palasivat takaisin omaan menneisyyteensä tai elämänsä haasteisiin syvemmin, koska asioista puhuttiin ja asioita käytiin läpi. Tämä voi olla vaikea paikka esimerkiksi

päihderiippuvaiselle. Voi olla uhkana päihteiden käytön uusi aloittaminen, jos asiakkaalla ei ole ketään, jonka kanssa puhua asioista, joita ryhmä on hänen mieleensä tuonut. Tässä vaiheessa ryhmän ohjaajien merkitys on todella suuri. On osattava aistia ja havainnoida asiakkaita. Asiakkaiden kanssa on varattava aikaa keskustelulle ilman muuta ryhmää tai ohjattava asiakas hänen omalle työntekijälleen Keski-Uudenmaan TYP-palvelussa tai muulle taholle, johon asiakkaalla on kontakti.

Osa ryhmän asiakkaista koki kommunikoinnin olevan välillä ryhmässä vaikeaa. Kommunikoinnin vaikeus saattoi johtua asiakkaan omasta huonosta päivästä tai jostakin henkilökohtaisesta asiasta, joka hänellä oli meneillään. Uhkana oli, että kommunikoinnin vaikeus olisi voinut tarttua muihin ryhmäläisiin. Tässä ohjaajien panos oli myös hyvin tärkeää. Ryhmän asiakkailla oli lupa olla hiljaa ja puhumatta, mutta jos käytös ryhmässä vaikutti muihin ryhmässä oleviin asiakkaisiin, niin silloin ryhmän ohjaajat olisivat puuttuneet asiaan.

Puuttuminen voisi tarkoittaa ohjaajan ja asiakkaan välistä keskustelua muualla kuin ryhmässä eli hetkeksi ryhmästä pois lähtemistä, esimerkiksi pientä kävelyä lähiympäristössä. Jos tilanne olisi vaatinut, niin asiakasta olisi voitu pyytää poistumaan sen kertaista ryhmästä. Ryhmätoiminnan uhkana voisi olla myös ryhmään saapuminen päihteiden vaikutuksen alaisena. Keski-Uudenmaan monialaisen yhteispalvelu TYP:n ryhmätoiminta on päihteetöntä toimintaa. Jos ryhmätoimintaan osallistuva asiakas olisi päihteiden vaikutuksen alaisena, hänet pyydetäisiin poistumaan ryhmätilanteesta.

Ryhmätilanteessa ohjaajia oli kolme. Jos joku meistä ohjaajista olisi sairastunut, se olisi voinut olla uhka ryhmän toiminnalle. Uhka pieneni, koska meitä ohjaajia oli kolme. Jos joku ohjaajista olisi ollut sairaana, todennäköisesti kaksi ohjaajaa olisi pystynyt olemaan paikalla. Tilanteen niin vaatiessa, Keski-Uudenmaan monialaisen yhteispalvelu TYP:n henkilökunnasta joku olisi tullut sijaistamaan ohjaajia.

9 SEURANTA, ARVIOINTI JA TULOSTEN LEVITTÄMINEN

Tutkimuksen tulee olla eettisesti hyväksyttävä sekä luotettava. Tutkimustulosten tulee olla uskottavia ja totuudenmukaisia. Tutkimus tulee tehdä hyvää tieteellistä käytäntöä edellyttämällä tavalla. Tutkimus tulee toteuttaa tiedeyhteisön toimintatapojen mukaan rehellisesti, huolellisesti ja tarkasti. Samoin, kun tutkimustuloksia käsitellään, on toimittava kyseisellä tavalla. Jos tutkimuksessa viitataan muiden tekemiin tutkimuksiin, niin niihin viitataan asianmukaisesti ja niitä arvostaen. Tutkimus on suunniteltava, toteutettava ja raportoitava tieteellisten säädettyjen vaatimusten mukaisesti. Mäkinen (2006, 121.) kertoo, että tutkimusten julkaisuilla tuetaan erilaisia päämääriä, jotka hyödyttävät yhteiskunnallisesti hyvinkin laajalla osa- alueella.

9.1 Tutkimusluvan hakeminen

Hain Keski-Uudenmaan Soten kuntayhtymältä tutkimuslupaa maaliskuussa 2020, jonka jälkeen aineiston kerääminen jatkui. Olin ryhmätoimintaa ohjatessani jo havainnoinut ryhmää sekä kerännyt jokaisen ryhmäkerran jälkeen palautetta ryhmässä olevilta asiakkailta. Tutkimuksessa käytettiin kestäviä tutkimus- arviointi- ja tiedonhankintamenetelmiä, joiden tulee olla eettisesti kestäviä.

9.2 Eettiset periaatteet

Kehittämishankkeen eettiset periaatteet ovat osa erilaisten tutkimustulosten eettisesti arvioituja tutkimustuloksia, jotka liittyvät paikkansapitävyyteen sekä yleiseen yleistettävyyteen sekä tulosten julkistamiseen. (Mäkinen 2006, 102.) Opinnäytetyön tietojen lähdevalinnoissa on oltava tarkkana ja tietolähteiden on oltava mahdollisimman uusia. Kehittämishankkeen teoreettinen viitekehys pohjautuu aikaisemmin tehtyihin tutkimuksiin, käytännön kokemuksiin sekä asiantuntijoiden kokemaan- sekä niin sanottuun hiljaiseen tietoon, joka on hankittu esimerkiksi kokemusten kautta. Tietolähteet tulee valita sillä perusteella, mihin asiaan tai ilmiöön haetaan tutkimustietoa tai mihin ongelmaan etsitään ratkaisua. (Heikkilä, Jokinen, Nurmela 2008, 43- 44.)

10 RYHMÄTOIMINNAN MALLI

Keski-Uudenmaan monialaisen yhteispalvelu TYP:n ryhmätoiminnalle syntyi ryhmätoiminnan työmalli kehittämishankkeen tuloksena. Ryhmätoiminnan työmalli on jatkossakin käytävissä ryhmätoimintoja suunnitellessa. Ryhmätoiminnan työmalli on helposti muokattavissa ryhmän asiakkaiden ja asiakkaiden tarpeen mukaan. Ohjaajien omat vahvuudet ja mielenkiinto vaikuttavat myös ryhmäkertojen sisältöön, joka kannattaa ottaa huomioon ryhmien sisältöä suunnitellessa.

Ryhmätoiminnan työmalli on suunniteltu kymmenelle ryhmäkerralle. Ryhmätoimintojen suunnitelmat ovat tämän kehittämishankkeen liitesivuilla.

Kuvio 3. Ryhmätoiminnan malli.

Ryhmätoiminnan mallin luominen on merkittävä osa Keski-Uudenmaan monialaisen yhteispalvelu TYP:n ryhmätoimintojen kehittämistä, jota voidaan tarjota palveluna TYP:n asiakkaille.

Ensimmäisen ryhmäkerran tavoitteena oli tutustuminen ja ryhmäytymisen käynnistäminen sekä omien tavoitteiden miettiminen. Omaan tavoitteisiin on tarkoitus palata ryhmän loppupuolella ja katsoa, ovatko tavoitteet toteutuneet tai muuttuneet ryhmän aikana. Ryhmätoiminta antoi asiakkaille mahdollisuuden tutustua uusiin ihmisiin, myös heihin, jotka asuivat eri paikkakunnilla kuin itse. Ryhmässä tapahtui hyvää tutustumista niin asiakkaiden kesken, kuin asiakkaiden ja ohjaajien välillä.

Ensimmäisellä tapaamiskerralla loimme yhdessä yhteiset pelisäännöt, joita ryhmän aikana jokaisen on noudatettava. Ensimmäisellä kerralla jokainen kirjoitti kirjallisen

vaitiolositoumuksen ryhmän asioihin liittyen. Se koski toisia asiakkaita, heidän kertomiaan asioita ja ihan kaikkea mitä ryhmässä käsiteltiin.

Toisen ryhmäkerran tavoitteena olivat voimavarat, niiden vahvistaminen ja voimavarojen merkitys asiakkaiden arkeen, unelmiin ja tulevaisuuteen liittyen. Ryhmässä toimiminen ja muu sosiaalinen kanssakäyminen tuo voimaantumista varsinkin silloin, jos ihminen kokee olonsa ryhmässä hyväksi ja turvalliseksi. Vertaistuen saaminen auttaa ihmistä voimaantumaan ja näkemään tulevaisuutensa valoisampana. Voimavarojen vahvistuminen auttaa hyvinvoinnin ja tyytyväisyyden lisääntymisellä. Elämään tulee uutta sisältöä voimavarojen vahvistumisen myötä. Toisen ryhmäkerran aikana ryhmän vertaisohjaaja kertoi oman tarinansa.

Ryhmän asiakkaat kokivat, että Keski-Uudenmaan monialaisen yhteispalvelu TYP:n järjestämä ryhmä oli yksi heidän yhteisöistään, johon he kokivat kuuluvansa ryhmätoiminnan aikana. He kokivat ryhmän tärkeäksi voimavarojensa kasvun kannalta. Vahvuutena ryhmän asiakkaat kokivat sen, että he saivat puhua asioistaan avoimesti ja luottavaisin mielin.

Kolmannen ryhmäkerran tavoitteena oli oman osaamisen ja vahvuuksien tunnistaminen. Kävimme tehtävien ja keskusteluiden avulla läpi onnistumisen kokemuksia, joita jokaiselta varmasti löytyy. Saimme ryhmässä hyvää keskustelua aikaiseksi. Meille ihmisille voi olla vaikeaa löytää omia vahvuuksiaan ja niistä saattaa olla vaikeaa puhua ääneen. Tämä voi olla suomalaisuudelle tyypillinen piirre ja tapa toimia. Asiakkaat kokivat ryhmän antavan mahdollisuuksia oman toiminnallisuutensa lisääntymisenä.

Loppujen lopuksi he kokivat, että ryhmä antoi siihen mahdollisuuksia, mutta se on heidän omissa käsissään, kuinka he hyödyttävät toiminnallisuutensa lisääntymistä omassa elämässään ja arjen käytännön asioissa sekä työllistymisen tukemisessa ja edistämisessä. Tällä ryhmäkerralla ryhmässä vieraili TYP-johtaja, joka tuli kertomaan ryhmän asiakkaille THL:n tutkimuksesta, johon ryhmän asiakkaat osallistuivat.

Neljännän ryhmäkerran tavoitteena oli tarinallisuus ja parasta minussa. Tällä ryhmäkerralla jokainen asiakas teki itselleen unelmakartan, johon keräsi kuvia ja tekstejä lehdistä leikkaamalla, piirtämällä tai kirjoittamalla. Kuvien ja tekstien tuli kuvata asiakkaan ajatuksia omaan itseensä, unelmiinsa ja toiveisiinsa liittyen. Asiakkaat kokivat piristyneensä ryhmätoiminnan avulla, koska saivat asioita mietittäväkseen. He pohtivat myös ryhmässä käytyjä keskusteluita myös ryhmän jälkeisinä päivinä. Ryhmässä vieraili myös TYP:n terveydenhoitaja, joka kertoi hyvinvointiin ja terveyteen liittyvistä asiakkaista. Asiakkailta oli mahdollisuus kysellä häneltä yleisesti terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä. Kenenkään henkilökohtaisia terveysasioita ryhmässä ei käsitelty.

Unelmakartan avulla on mahdollisuus asettaa tavoitteita ja unelmia tulevaisuuteen visuaalisin keinoin. Unelmat tuovat toivoa ja uskoa tulevaisuuteen.

Kuvio 4. Olkkonen, 2021.

Viidennen ryhmäkerran tavoitteena oli mielekkään tekemisen kautta voimavarojen vahvistaminen. Usein mielekäs tekeminen löytyy harrastusten tai jonkun muun mieleisen tekemisen kautta, johon asiakas tuntee mielenkiintoa ja kiinnostusta. Usein mielekäs tekeminen ohjaa ihmisiä myös ammatinvalintaansa liittyen. Ryhmäkerran aikana pohdimme

mielekästä tekemistä tehtävien ja keskustelujen avulla. Metsässä tapahtuvalla ryhmäkerralla oli asiakkaiden mielestä luontevaa keskustella asioista nuotion ja hyvän kahvin äärellä. Metsässä tapahtuvalla ryhmäkerralla ryhmän mukana oli TE-toimiston psykologi. Asiakkaat kokivat, että hänen kanssaan oli helppoa ja luontevaa jutella luonnon äärellä ammatinvalintaan sekä muihin voimavaroja vahvistaviin asioihin liittyen.

Kuudennen ryhmäkerran tavoitteena oli ajatukset ja hyvinvointi. Ajatukset vaikuttavat mielialaan sekä hyvinvointiin. Ajatusten avulla on mahdollista saada ikävätkin asiat tuntuun innostavilta. Positiivisten ajatusten avulla on mahdollisuus muuttaa omia käsityksiämme jostakin ikävästä asiasta tai tekemisestä. Ajatusten avulla on mahdollista oppia voimaan paremmin sekä oppia myös tuntemaan itseään paremmin. Negatiivisella ajattelutavalla on usein kielteinen vaikutus omaan hyvinvointiin ja jaksamiseen.

Asiakkaiden kokemus oli, että sopivan kokoisena ryhmä tuki heitä ja heidän voimavarojensa kasvua niin, että he saivat ryhmän aikana tulevaisuudelleen ja työllistymiselleen uusia suunnitelmia, joita jatkossa ryhmän jälkeen on hyvä lähteä viemään eteenpäin omien työntekijöidensä kanssa Keski-Uudenmaan monialaisessa yhteispalvelu TYP:ssä. Voimaantumisen pystyi näkemään ryhmätoimintojen edetessä. Asiakkaat alkoivat puhumaan suunnitelmistaan toivon näkökulma puheissa ja ajatuksissa. He eivät enää niin paljon puhuneet menneisyydestään ja asioista, joita olivat kokeneet. Katseet olivat suunnattuna eteenpäin

Seitsemäs ryhmäkerta oli toiminnallinen. Tällä tapaamisella lähdimme ryhmän asiakkaiden kanssa paikalliseen kahvilaan. Ryhmätapaamiseen liittyi ennakkotehtävä, jossa asiakkaat perehtyivät kahvilan historiaan. Kahvila sijaitsee Hyvinkään asemarakennuksessa ja rakennuksella on pitkä historia. Asiakkaiden kokemus ryhmäkerrasta oli, että he kokivat olevansa, kuten muutkin ihmiset, jotka käyvät tuttaviansa tai ystäviensä kanssa kahvilla. Tämä palaute oli minusta koskettava, koska kaikille kahvilla käyminen ei ole itsestään selvää toimintaa. Asiakkailla saattoi olla sosiaalisten tilanteiden pelkoja, mutta jokainen ryhmäläinen halusi tulla mukaan toiminnalliseen ryhmäkertaan julkiseen tilaan. Tällä ryhmäkerralla ryhmä kävi tutustumassa myös päihdekuntoutuspisteeseen, jossa ryhmälle esiteltiin paikan toimintaa, tiloja sekä heidän järjestämäänsä ryhmätoimintaa.

Kahdeksas ryhmäkerta sisälsi Kela-asiantuntijan vierailun ryhmässä. Hän kertoi ryhmälle Kela-kuntoutuksiin sisältyvää tietoa. Asiakkailla oli mahdollisuus kysellä häneltä yleisistä Kela-asioista. Kenenkään henkilökohtaisia etuusasioita ryhmässä ei käsitelty. Ryhmän teemana oli yhteinen tekeminen, jota toteutettiin yhteisillä keskusteluilla ja pelien pelaamisella ryhmässä. Hirsipuu pelin sai ryhmässä suuren suosion. Pelatessamme tuli vahvasti tunne tämän ryhmän hyvästä ryhmäytymisestä sekä yhteisestä huumorintajusta, joka

ryhmällä oli. Kävimme yhdessä myös läpi asiakkaiden itse valitsemiaan valokuvia sekä valokuvien merkitystä asiakkaan toivon ja voimavarojen suhteen.

Ryhmäkerralla **yhdeksän** palasimme ryhmän alussa luotuihin omiin tavoitteisiin. Asiakkaat tarkastelivat omia tavoitteitaan ja miettivät, mitkä tavoitteista olivat jo toteutuneet tai mahdollisesti olivat jo lähellä toteutumista. Ryhmäkerran tukena oli voimavaroja vahvistajia tehtäviä. Ryhmäkerran keskustelut olivat mielenkiintoisia. Asiakkaat pohtivat omien voimavarojensa kasvua sekä sitä, mikä voimavarojen kasvuun oli auttanut.

Ryhmän asiakkaat kokivat, että heidän omat tavoitteensa olivat toteutuneet. He kokivat voimavarojensa kasvaneen ryhmätoiminnan aikana. Suurin syy voimavarojen vahvistumiseen olivat muut ryhmäläiset ja vertaisuuden tunne. Kokemus siitä, että kuuluu johonkin yhteisöön. Ryhmän asiakkaat kertoivat myös, että on ollut hyvä puhua ja pohtia omia vahvuuksiaan keskustellen sekä eri menetelmiä apuna käyttäen. Esimerkiksi valokuvien käyttäminen oli miellyttävä kokemus palata menneisyyden asioihin.

Kymmenennen ryhmätapaamisen teemana oli kurkistus tulevaan. Tämän ryhmäkerran tavoitteena oli miettiä ryhmän jälkeistä toimintaa, johon asiakas ohjautuisi. Osalla ryhmän asiakkaista oli selkeät ajatukset työllistymisensä tukemiseksi. Osa asiakkaista oli saanut ryhmän aikana ajatuksia siihen, miten hän lähtisi etenemään. Osalle tulevaisuuden suunnitelmat olivat jo ajatuksen tasolla selkeät ennen ryhmää, mutta ne vahvistuivat ryhmän aikana. Kävimme keskustellen läpi kirjeitä, jotka asiakkaat olivat kirjoittaneet itselleen tulevaisuuteen. Jokainen kertoi sen, minkä halusi. Kirjettä ei tarvinnut lukea ääneen, mutta sai lukea, jos asiakas niin itse halusi.

11 KEHITTÄMISHANKKEEN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Kehittämishankkeen eli tutkimuksen uskottavuus ja todenperäisyys perustuu tutkijan huolelliseen paneutumiseen tutkittavaa asiaa kohtaan. Tutkijan on noudatettava hyvää tieteellistä käytäntöä tehdessään tutkimusta. Kehittämishanke on toteutettu luotettavalla sekä eettisesti hyvää käytäntöä noudattaen.

11.1 Eettinen käytäntö

Hyvään eettiseen käytäntöön katsotaan kuuluvaksi esimerkiksi muiden tiedeyhteisöjen toimintatapojen tunnistaminen ja niiden kunnioittaminen tutkimusta tehdessä. Hyvään eettiseen toimintatapaan kuuluvat myös raportointi vaatimusten edellyttämällä tavalla sekä kriiteereihin perustuvat tiedonhankinta, tutkimusmenetelmät sekä erilaiset arviointimenetelmät. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 132-133)

11.2 Eettisyys ryhmätoiminnassa

Kerroin ryhmän asiakkaille heti ensimmäisellä ryhmäkerralla, että samalla toimiessani ryhmässä yhtenä ryhmänohjaajana, teen kehittämishankettani Yamk-opintoihini liittyen. Kerroin asiakkaille, että havainnoin kaikkea näkemääni ja kokemaani jokaisella ryhmäkerralla. Kirjallista suostumista en asiakkailta pyytänyt. Kerroin ryhmän asiakkaille, että kirjaan näkemääni, kuulemaani ja kokemaani päiväkirjamaisesti ryhmäkerroilta. Kerroin myös, että olen välillä tarkkailijan roolissa, jolloin en ole aktiivisesti äänessä. Kerroin myös, että kehittämishankkeessani asiakkaita ei pysty tunnistamaan. Heidän nimeään, ikää, sukupuolta eikä asuinpaikkakuntaa tule tutkimuksessa ilmi.

Jokaisella ryhmäkerralla asiakkailta kerättiin kirjallinen palaute ryhmäkerran lopuksi. Palautelomakkeeseen ei tullut asiakkaiden nimiä. Palautteet kirjoitettiin käsin, mutta käsialasta en pystynyt tunnistamaan, kenen antama palaute oli. Ryhmäkertojen viimeisellä kerralla kerättiin palaute koko ryhmän ajalta. Kerroin asiakkaille, että kun palautteet on käyty läpi ja olen ne käsitellyt, palautteet tuhotaan. Jokainen palaute käytiin ryhmänohjaajien kesken läpi. Palautelomake on luettavissa kehittämishankkeeni liitteet sivulla

Ennen puhelinhaastatteluita kysyin jokaiselta haastattelemaltaani asiakkaalta luvan haastattelun nauhoittamiseen. Painotin asiakkaille, että minulla on täydellinen vaitiolovelvollisuus työhöni sekä kyseiseen tutkimushankkeeseen liittyen. Kerroin asiakkaille myös, että poistan nauhoitukset heti, kun olen ne litteroinut. Kerroin myös, että kukaan muu ei kuule nauhoitteita kuin minä. Puhelinhaastatteluissa ei myöskään käy ilmi asiakkaiden nimet, sukupuolet, asuinpaikkakunnat tai heidän ikänsä.

12 KEHITTÄMISHANKKEEN JATKOKEHITTÄMISSUUNNITELMIA

Ryhmätoimintojen kehittäminen oli ajankohtaista, kun aloitin tämän kehittämishankkeen suunnittelun yhdessä työyhteisöni ja esimieheni sekä TYP-johtajan kanssa. Koimme työyhteisössäni, että voimavaroja vahvistavalle ryhmätoiminnalle oli tarvetta. Ryhmätoimintaa oli ollut vuosia sitten, ennen kuin itse olin töissä Keski-Uudenmaan monialaisessa yhteispalvelu TYP:ssä. Ryhmätoiminnoissa oli ollut muutaman vuoden tauko. Olen itse ohjannut erilaisia ryhmiä lähes koko työurani ajan eri ikäisten asiakkaiden parissa ja kouluttautunut ryhmänohjaajaksi sekä kouluttamaan ryhmänohjaajia. Ryhmätoimintojen ohjaaminen on ollut minulle aina luontevaa, mielekästä ja lähellä sydäntäni olevaa työskentelyä.

12.1 Jatkokehittämisen ideoita

Toivon, että voimavaroja vahvistavat ryhmätoiminnot ovat tulleet työyhteisöni jäädäkseen. Palaute asiakkaita on ollut hyvää. He toivovat vastaavanlaisen ryhmätoiminnan jatkuvan. Erilaisten palveluiden tarjoaminen asiakkaille asiakasnäkökulma huomioiden on mielestäni hyvää kehittämistyötä. Jatkossa on hyvä pohtia ryhmämallia, joka tähän kehittämishankkeeseen kehitettiin. Ryhmämallia on helppoa jatkossa muokata kuhunkin ryhmään sopivaksi. Mahdollisuuksia ryhmätoiminnan kehittämiseen on paljon. Jokainen ohjaaja voi valita omanlaisensa keinot ryhmänohjaamiseen, materiaaliin ja välineisiin, jota ryhmässä käyttää. Mielestäni olisi hyvä, että Keski-Uudenmaan TYP-palveluilla olisi omaa ryhmätoimintaa asiakkaillemme ja ryhmätoimintoihin löytyisi sitoutuneita ohjaajia.

12.2 Yhteinen ryhmätoiminta

Ryhmätoimintoja on mahdollista myös yhdistää Keski-Uudenmaan Soten alueella, esimerkiksi sosiaalisen kuntoutuksen kanssa yhteiseksi ryhmätoiminnaksi. Näin ryhmätoiminta ei vie liikaa esimerkiksi TYP:n henkilökunnan resursseja. Ryhmänohjaajia on kuitenkin oltava vähintäänkin kaksi, mielellään jopa kolme ohjaajaa. Koin, että oma esimieheni, työyhteisöni ja TYP-johtaja olivat kiinnostuneita kehittämishankkeestani ja ryhmätoiminnan järjestämisestä. Jatkossa ryhmätoimintaa voisi olla kerran vuodessa, jolloin siihen olisi mahdollista panostaa resursseja sekä olisi aikaa huolelliseen suunnitteluun ja asiakkaiden saamiseen ryhmään.

Asiakkaita olisi hyvä tiedottaa hyvissä ajoin ryhmätoiminnasta, sen sisällöstä ja ryhmän alkamisen ajankohdasta. Mielestäni kaksi kertaa vuodessa järjestettävä ryhmätoiminta saattaa olla liian usein, koska ryhmän suunnitteluun on varattava tarpeeksi aikaa. Mielestäni ryhmän suunnittelun on oltava mieluisaa työntekijöille ja siihen on innostuttava ja

oltava täydellä sydämellä mukana, muistaen, että miksi ryhmätoimintaa järjestetään ja mikä on ryhmätoiminnan tavoitteena.

13 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän kehittämishankkeen tavoitteena oli järjestää Keski-Uudenmaan monialaisen yhteispalvelu TYP:n asiakkaille voimavaroja vahvistavaa ryhmätoimintaa kehittämällä ryhmätoimintaan ryhmämalli, jota on mahdollisuus käyttää jatkossakin ryhmätoimintojen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Kehittämishankkeen tarkoituksena oli vahvistaa sekä lisätä asiakkaiden voimavaroja ryhmätoiminnan keinoin erilaisia ryhmämenetelmiä hyödyntäen. Tämän toiminnallisen kehittämishankkeen lähtökohtana olivat käytännönläheisyys ja työelämälähtöisyys. Kehittämishanke toteutettiin tutkimuksellisella otteella.

Kehittämishankkeen tutkimusaineiston keräsin osallistuvalla havainnoinnilla, päiväkirjamerkinnöillä, haastatteluilla, keskusteluilla sekä kirjallisilla palautteilla ryhmätoimintojen aikana sekä ryhmätoiminnan päätteeksi. Sisällytin kehittämishankkeeseen toiminnallisen osuuden sekä raportoinnin, joka sisältää koko prosessin dokumentoinnin ja arvioinnin tutkimusviestinnän keinoin. Tähän toiminnalliseen kehittämishankkeeseen yhdistin käytännön toiminnan, toimintaan ohjeistamisen, toiminnan järjestämisen sekä toiminnan osuuden kirjaamisen eli raportoinnin.

Koen aikaisempien tutkimustulosten sekä omien kokemusteni perusteella, että voimavaroja vahvistavalle ryhmätoiminnalle on jatkossakin tarvetta. Asiakkailta on tarve ja halu kuulua johonkin yhteisöön tai ryhmään. Heillä on tarve kuulla muiden ihmisten kokemuksia sekä jakaa omia kokemuksiaan muille ihmisille. Omien kokemusten jakaminen sekä muiden ihmisten kokemusten kuuleminen on voimavaroja kasvattajia tekijöitä. Voidaan puhua vertaistuen antamisesta sekä vertaistuen saamisesta.

Yksilötasolla voimavaroja vahvistava ryhmätoiminta tuki asiakkaiden kuntoutumista sekä voimavarojen kasvua. Asiakkaat löysivät itsestään vahvuuksia, jotka olivat olleet piilossa. Asiakkaiden keskustelut ryhmässä olivat suuri voimavara ja he kokivat tulleen kuulluksi. Ryhmätoiminnan avulla asiakkaille mahdollistettiin sosiaalisten kontaktien luominen sekä vertaistuen antaminen sekä vertaistuen saaminen muilta ryhmäläisiltä. Ryhmän asiakailta saadun palautteen perusteella, asiakkaat kokivat saaneensa ryhmästä onnistumisen kokemuksia. He kokivat myös itsetuntonsa kasvaneen ryhmätoiminnan aikana.

Tämän kehittämishankkeen jälkeen ryhmätoimintoja on jatkettu Keski-Uudenmaan monialaisessa yhteispalvelu TYP:ssä. Ryhmätoiminta on kehittynyt ja muokkaantunut asiakailta ja meiltä työntekijöiltä saadun palautteen perusteella. Ryhmätoiminnat ovat muokkaantuneet myös ryhmänohjaajien omien mielenkiintojen ja kokemusten perusteella. Tämä olikin tarkoitus tässä kehittämishankkeessa. Tarkoitus oli luoda ryhmätoiminnalle ryhmämalli, jota on jatkossa helppo muokata jokaisen ryhmän tarpeita vastaavaksi.

14 POHDINTA

Kehittämishanketta tehdessäni olen ymmärtänyt entistä paremmin ryhmätoimintojen merkityksen omassa työssäni sosiaaliohjaajana Keski-Uudenmaan monialaisessa yhteispalvelu TYP:ssä. ryhmätoimintojen antama tuki asiakkaan työllistymisen tukemisessa asiakkaalle on suuri. Kehittämishankkeen aikana olen pohtinut paljon omaa työtäni ja tapaani työskennellä asiakkaiden kanssa. Koen, että ryhmätoimintojen ohjaaminen on minulle motivoivaa tapaa työskennellä ja ryhmätoiminnot antavat minulle työntekijänä paljon. Olen lähes koko työurani eri työtehtävissä ohjannut ryhmiä, joissa on ollut asiakkaina eri ikäisiä ihmisiä.

Kehittämishankkeen aikana olen reflektoinut omaa työskentelyäni työyhteisön jäsenenä. Olen huomannut kehitettävää. Olen myös saanut varmuutta ryhmätyöskentelyyn. Uskon, että toimin jatkossakin ryhmien ohjaajana. Koen, että olen ryhmänohjaajana aidosti läsnä sekä innostunut ryhmän ohjaamiseen liittyvissä asioissa. Ryhmänohjaaja on myös osa ryhmää ja ryhmänohjaajan vastuulla on, että ryhmä kokee olonsa turvalliseksi ja luottaa ohjaajaan. Ryhmänohjaajan on myös osattava antaa ryhmän muodostaa ryhmänsä itse, jossa ryhmänohjaajan roolina on pitää raameista kiinni ohjaten, tukien ja kannustaen asiakkaita ryhmäprosessin aikana.

Hyvän ryhmänohjaajan tunnistaa siitä, että hän pystyy kunnioittamaan ryhmän asiakkaita sekä hyväksymään jokaisen asiakkaan omana itsenään, juuri sellaisena kuin kukin asiakkaista on. Ryhmänohjaajalle on tärkeää muistaa myös huumorintaju ryhmää ohjattaessaan. Huumorin avulla voi päästä eteenpäin, jos ryhmässä tulee jokin kiusallinen tilanne syystä tai toisesta johtuen. Asiakkaat toivovat tulevansa kuulluksi ja kohdatuksi. He toivovat, että heihin suhtaudutaan asiallisesti, olipa heidän elämäntilanteensa mikä tahansa. Asiakkaat toivovat myös, että heillä olisi toimiva yhteydenpito työntekijöidensä kanssa. (Nummela 2011, 84-86).

Ryhmässämme oli kolme ohjaajaa ja mielestäni meillä ohjaajilla sekä ohjaajilla suhteessa ryhmän asiakkaisiin oli hyvä huumori, jota mielestäni ryhmässä käytimme. Asiakkaat luottivat meihin ohjaajiin niin paljon, että he pystyivät sanomaan meille ohjaajille huumorilla höystettyjä mielipiteitään ryhmätyöskentelyyn, ryhmässä käytyihin asioihin ja jopa meidän ohjaajien persoonallisuuksiin liittyen. (Himberg & Jauhainen 1998, 95–96, 131.)

Jatkokehittämis ehdotuksia kehittämishankkeeseen liittyen minulla on. Kehittämishankkeen jälkeen ryhmätoiminnot ovat jatkuneet Keski-Uudenmaan monialaisessa yhteispalvelu TYP:ssä. Ryhmiä on ollut yksi tai kaksi ryhmää vuodessa. Toivoisin, että ryhmätoiminnot jatkuvat, koska kehittämishankkeen tuloksista on näkyvissä, että asiakkaat ovat

kokeneet hyötyneensä ryhmässä olost. Ryhmän hyötyinä asiakkaat ovat kokeneet voimavarojensa vahvistuneet. Vertaistuen merkitys nousi suureen merkitykseen kehittämishankkeeni tuloksiini perustuen. Asiakkaat kokivat muiden kokemuksia kuunnellessaan, että heidän oma tilanteensa ei ole niin huono, kuin he aikaisemmin ajattelivat ja kokivat. Ryhmän asiakkaat kokivat hyvänä ja voimavaroja kasvattavana sen, että he saivat puhua omista kokemuksistaan ryhmän muille asiakkaille. He kokivat puhumisen voimavaroja kasvattavana kokemuksena. Asiakslähtöisen työn lähtökohdat ovat asiakkaan voimavaroja ja vahvuuksia tukevaa työskentelyä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeutta kunnioitettavaa toimintaa asiakkaan edun parhaaksi. Asiakkaan kanssa työskennellessä avoimuudella ja luottamuksen saamisella saadaan paljon hyvää aikaan ja asiakkaan asioita eteenpäin. (Virtanen ym. 2011, 19.)

Mielestäni ryhmätoiminnoissa on oltava mukana vertaisohjaaja tai kokemusasiantuntija. Vertaisohjaajan tai kokemusasiantuntijan olisi oltava sinut omien asioidensa kanssa, jotta hän pystyy olemaan hyvä vertaisohjaaja tai kokemusasiantuntija ryhmän asiakkaille sekä tukena ryhmän ammattilaisille ohjaajille. Mielestäni koulutetulle kokemusasiantuntijalle kuuluu myös palkkio ryhmässä työskentelystä. Se kertoo mielestäni siitä, että hänen panostaan ryhmätoiminnassa arvostetaan.

Jatkokehittämis ehdotuksia asiakkaiden mielestä olisi varsinaisten ryhmäkertojen päätyttyä, että ryhmä kokoontuisi vielä yhteen esimerkiksi kuukauden kuluttua ryhmän päättymisen jälkeen sekä esimerkiksi puolen vuoden jälkeen. Tämä toive tuli useammalta ryhmän asiakkaalta. Ryhmäytymisen tunne oli tässä ryhmässä voimakas ja moni ryhmän asiakas koki ryhmän loppumisen jälkeen jääneensä yksin ja miettineensä, että mitä seuraavaksi. Jokainen ryhmän asiakas jatkoi asiakkuuttaan Keski-Uudenmaan TYP:ssä oman työntekijänsä kanssa, mutta kuitenkin he kokivat, että olisivat tarvinneet vielä myös ryhmän antamaa tukea.

Eräältä asiakkaalta tuli kehittämis ehdotus, että ryhmän alussa olisi hyvä, jos vieläkin selkeämmin kerrottaisiin ryhmän sisällöstä sekä siitä, että ohjaajat eivät tässä voimavaroja vahvistavassa ryhmässä suoranaisesti kerro ja määrittele, että mitä seuraavaksi tehdään. Tämä asiakas koki hyvänä sen, että me ohjaajat annoimme ryhmälle mahdollisuuden keskusteluihin, kuunteluun sekä annoimme asioiden joskus harhaillakin. Hän koki kuitenkin, että meillä oli ohjat hyvin käsissä ja pidimme ryhmän raameista, rungosta ja yhdessä sovitusta säännöistä kiinni ohjaamalla keskustelua sopivaan suuntaan.

Kehittämishankkeen suunnittelu ja sen toteuttaminen on ollut minulle pitkä prosessi. Kehittämishanke venyi mielestäni liian pitkäksi. Kehittämishankkeen toteutin samalla, kun olin omassa työssäni. Kehittämishankkeeni toimeksiantaja vaihtui myös tämän prosessin

aikana, koska vaihdoin työpaikkaa ja halusin tehdä tämän kehittämishankkeen nykyiseen työhöni liittyen. Sain paljon ryhmätoiminnan ohjaamisesta ja oli erittäin hienoa tutustua asiakkaisiin osana ryhmää. Sain myös lisää kokemusta moniammatillisesta työskentelystä ryhmätoiminnassa, jossa meitä ryhmänohjaajia oli kolme ohjaajaa sekä vertaisohjaaja. Koen, että se kasvatti minua ammatillisesti.

LÄHTEET

- Ahonen, R. Lohtaja-Ahonen, S. 2012. Palaute kuuluu kaikille. 3. painos. Kopijyvä Oy.
- Arnkil, Robert; Karjalainen, Vappu; Saikku, Peppi; Spangar, Timo & Pitkänen, Sari (2008). Kohti työelämälähtöisiä integroivia palveluja. Työvoimatoimistojen ja työvoiman palvelukeskusten arviointitutkimus. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö.
- Blomgren, S., Karjalainen, J., Karjalainen, P., Kivipelto, M., Saikkonen, P. & Saikku, P. 2016. Sosiaalityö, palvelut ja etuudet muutoksessa. THL. Raportti 4/2016. Juvenes Print-Suomen yliopistopaino oy. Tampere. Viitattu 4.9.2019. Saatavilla http://www.julkkari.fi/bitstream/handle/10024/130515/URN_ISBN_978-952-302-648-3.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Caswell, Dorte & Larsen, Flemming (2015). Frontlinje arbejdet i leveringen af aktiv beskaeftigelses politik- hvordan faglige, organisatoriske og styrings maessige kontekster på virker dette. Tidsskrift for Arbejdsliv. 17(1), 9- 27.
- Ekström, L., Leppämäki, P. & Vilen, M. 2008. Vuorovaikutuksellinen tukeminen. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Heikkinen, E. & Rantanen, T. 2006. Gerontologia. Tampere: Tammer-paino.
- Heikkilä, A., Jokinen, P. & Nurmela, T. 2008. Tutkiva kehittäminen. Avaimia tutkimus- ja kehittämishankkeisiin terveysalalla. Porvoo: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Helkama, Klaus – Myllyniemi, Rauni – Liebkind, Karmela 1999: Johdatus sosiaalipsykologiaan. Helsinki: Edita.
- Helsinki Pohjola, A. 2010. Asiakas sosiaalityön subjektina. Teoksessa Laitinen, M. & Pohjola, A. (toim.) Asiakkuus sosiaalityössä: Gaudeamus, 20-53.
- Hirsijärvi, S. & Hurme, H. 2015. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Viitattu 6.5.2021. Saatavilla ellibslibrary.com
- Hirsjärvi, S. & Remes, P. & Sarajärvi, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Himberg, L & Jauhiainen, R. (1998). Suhteita. Minä, me ja muut. Helsinki: WSOY.
- Hyppönen, H. 2008. Towards a joint view of the European health priorities. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehitys. Saatavilla <http://www.stakes.fi/verkkojulkaisut/raportit/R15-2008-VERKKO.pdf>
- Jokinen, Arja; Suoninen, Eero & Wahlström, Jarl (2000). Miten tavoittaa auttamistyön ydintä? Teoksessa Jokinen, Arja & Suoninen, Eero (toim.) Tampere: Vastapaino, 15-34.

Kananen, J. 2009. Toimintatutkimus yrityksen kehittämisessä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. 2015. Kehittämistutkimuksen kirjoittamisen käytännön opas. Miten kirjoitan kehittämistutkimuksen vaihe vaiheelta. Jyväskylä ammattikorkeakoulun julkaisuja 212. Jyväskylä: Suomen Yliopistopaino Oy - Juvenes Print

Keronen, M. 2013. Asiakaslähtöisyys- olennainen tekijä sosiaalihuollossa. Tesso. Viitattu 11.9.2019. <https://tesso.fi/artikkeli/asiakaslahtoisuus-olennainen-tekija-sosiaalihuollossa>

Kerminen, Päivi (2015). Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP). Vatespäivät. Monisteita. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö. Viitattu 20.4.2020.

Keski- Uudenmaan sote. Viitattu 9.3.2020. <https://www.keski-uudenmaansote.fi/kuntayhtyma/palvelulupauksemme/>

Korpiola Mia 2006. Näin laadit tutkimuspäiväkirjan. Oikeustieteellinen tiedekunta, Helsingin yliopisto.

Kulmala, Anna (2006). Kerrottuja kokemuksia leimatusta identiteetistä ja toiseudesta. Väitöskirja. Tampere: Tampereen yliopisto.

L2012/1290. Työttömyysturvalaki. Finlex. Viitattu 30.3.2021. [Työttömyysturvalaki 1290/2002 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

L 189/2001. Laki kuntouttavasta työtoiminnasta. Finlex

L1369/2014. Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta. Finlex. Viitattu 17.6.2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/smur/2014/20141369>

L22.9.2000/812. Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 11.9.2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2000/20000812>

Lindroos, J. & Lohivesi, K. 2004. Onnistu strategiassa. Helsinki: WSOY.

LONDON, Manuel. 2003. Job feedback. Giving, seeking and using feedback for performance improvement. Toinen painos. New Jersey. Lawrence Erlbaum Associates.

Loppuraportti 2018. Työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (TYP) palvelumuotoilu. Viitattu 15.9.2019.

Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta L 1369/2014. Finlex. Lainsäädäntö. Viitattu 30.11.2020. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141369#Pidp447188080>

- Lindroos, Heidi – Segercrantz Ulrika 2009. Yksilöksi ryhmässä. Helsinki 2009: Hakapaino.
- Mäntysaari, M. 1991. Sosiaalibyrokratia asiakkaiden valvojana. Tampere: Vastapaino.
- Nio, I. 2008. Työvoimatoimistojen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointi- esimerkkinä rakenteellisen työttömyyden alentaminen. Helsinki: TEM- analyyseja 1/2008.
- Olkkonen, I. 2021. Unelmakarttamalli.
- Pajunen, M. 2016. Kelan TYP- toiminta. Viitattu 4.9.2019. <https://www.patio.fi/web/pepa215-toimintaymparisto/nuorisotyottomuus>
- Puusniekka, A. & Saaranen- Kauppinen, A. 2009. Strukturoitu ja puolistrukturoitu. Menetelmäopetuksen tietovaranto KvaliMOTV. Kvalitatiivisten menetelmien verkko- oppikirja.
- Rissanen, L. 1999. Vanhenevien ihmisten kotona selviytyminen. Yli 65-vuotiaiden terveys, toimintakyky ja sosiaali- ja terveystaluiden koettu tarve. Kansanterveystieteen ja yleislääketieteenlaitos. Oulu.
- L 1301/2014. Sosiaalihuoltolaki. Finlex.
- Saikku, Peppi; Rajavaara, Marketta & Seppälä, Ullamaija (2017). Monialainen yhteistyö paikallisessa työllisyyden hallinnassa. Integroiva kirjallisuuskatsaus. Helsinki: Kela, Sosiaali- ja terveysturvan raportteja 7.
- Saikku, Peppi (2018). Hallinnan rajoilla. Monialainen koordinaatio vaikeasti työllistyvien edistämässä. Väitöskirja. Valtiotieteellisen tiedekunnan julkaisuja 74/2018. Helsinki: Uni-grafia.
- Sosiaali – ja terveysministeriö 2002. Kuntoutusselonteko 2002. Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle. Verkkojulkaisu.<http://pre20031103.stm.fi/suomi/eho/julkaisut/kuntselonteko2002/kselte02.pdf>.Luettu 24.11 2020.
- Suvikas, A. Laurell, L, & Nordman, P. 2006. Kuntouttava lähihoito. Edita. Helsinki
- Särkelä, A. Välittäminen ammattina. Tampere: Vastapaino.
- Tampere. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 11.10.2019.<https://www.fsd.uta.fi/fi/tietoarkisto/julkaisut/kvalimotv.pdf>
- Tanskanen, S. 2015. Toiminnallisuus ryhmämuotoisessa asiakastyössä. Teoksessa Näkki, P. & Sayed, T. (toim.) Asiakastyön menetelmiä sosiaalialalla. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Timonen, A. 2018. TYP-koordinaattori. Haastattelu.28.3.2018.

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2018. Kuntouttavan työtoiminnan käsikirja. Viitattu 29.9.2019. <https://www.thl.fi>
- Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampere University Press.
- Tuomi, J & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.
- Työkalupakki. 2016. Vaasan seudun ja Suupohjan alueen monialainen yhteispalvelu (TYP)
- Niemistö, Raimo 2004: Ryhmän luovuus ja kehitysehdot. Helsinki: Palmenia ja Helsingin yliopisto.
- Nordic centre for welfare and social issues: Relationship between young people and welfare services 2016 [viitattu 5.12.2016]. Saatavissa: <http://www.nordicwelfare.org/PageFiles/33168/relationship-webb.pdf>
- Nummela, T. 2011. Asiakkaan asema ja oikeuksien toteutuminen aikuissosiaalityössä. Väitöskirjatutkimus. Itä- Suomen yliopisto. Viitattu 17.8.2019. <https://core.ac.uk/download/pdf/15158883.pdf>
- Isoherranen, Kaarina 2005. Moniammatillinen yhteistyö. Helsinki. WSOY.
- Isoherranen, Kaarina 2008. Yhteistyön uusi haaste – moniammatillinen yhteistyö. Teoksessa: Isoherranen, Kaarina – Rekola, Leena – Nurminen, Raija: Enemmän yhdessä – moniammatillinen yhteistyö. Helsinki. WSOY.
- Pärnä, K. 2012. Kehittävä moniammatillinen yhteistyö prosessina. Lapsiperheiden varhaisen tukemisen mahdollisuudet. Yliopistollinen väitöskirja. Turun yliopisto. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Viitattu 27.11.2020. Saatavissa: <https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/77506/AnnalesC341Parna.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Vilkka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Virtanen, P., Suonheimo, M., Lamminmäki, S., Ahokas, P. & Suokas, M. 2011. Matkaopas asiakaslähtöisten sosiaali- ja terveystalveluiden kehittämiseen. Tekesin katsaus 281/2011. Helsinki: Tekes.
- Wahlbeck, K., Hannukkala, M., Parkkonen, J., Valkonen, J. & Solantaus, T. 2017. Mielen-terveyden edistäminen kansanterveystyön ytimessä. Lääketieteellinen aikakauskirja Duodecim. 10/2017, 985-992. Saatavissa: <https://www.duodecimlehti.fi/api/pdf/duo13731>

LIITTEET

LIITE 1.Tutkimuslupa

Keski- SOTE Uudenmaan	Keski-Uudenmaan sote Kuntayhtymän johtaja Hallintopäätös	Ote viranhaltijapäätöksestä 10.06.2020	1 (2) § 67
---------------------------------	---	--	----------------------

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Keski-Uudenmaan soten asianhallintajärjestelmässä

KEUDno-2020-1754**Tutkimuslupahakemus: Ryhmätoiminnan merkitys asiakkaan hyvinvoinnin ja työllistymisen edistämiseksi Keski-Uudenmaan TYP:ssä**

Tutkimuksen tarkoitus on tutkia Keski-Uudenmaan monialaisen yhteispalvelu TYP:n asiakkaille tarjoamaa kuntouttavan työtoiminnan ryhmätoimintaa ja sitä, mitä asiakkaat hyötyvät osallistuessaan ryhmätoimintaan?

Tutkimuksen tavoitteena on kehittää Keski-Uudenmaan monialaisen yhteispalvelu TYP:n ryhmätoimintaa ja saada se osaksi jatkuvaa työskentelyä asiakkaiden hyvinvoinnin ja työllistymisen tukemiseksi.

Tutkimusmenetelmä on laadullinen eli kvalitatiivinen. Tutkimuksessa pyritään ymmärtämään todellisuutta laadullisen aineiston kokoamisen ja analysoinnin avulla. Laadullinen menetelmä viittaa tutkimukseen, jossa käytetään ihmisten omin sanoin kirjallisesti tai suullisesti tuottamaa aineistoa tai sellaista kirjallisessa muodossa olevaa aineistoa, joka perustuu tutkijan ihmisten käyttäytymisestä tekemiin havaintoihin. Opinnäytetyö on toiminnallinen opinnäytetyö.

Liitteet:

- 1 Opinnäytetyösuunnitelma
- 2 Tutkimuslupahakemus

Päätöksen peruste

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän hallintosääntö (Yhtymähallitus 10.12.2019 § 178, Yhtymävaltuusto 9.12.2019 § 46)

§ 18 kohdan 4 mukaan kuntayhtymän johtaja päättää luvan antamisesta tieteellisiin tutkimuksiin ja tietojen luovuttamisesta tähän tarkoitukseen.

Päätös

Myönnän tutkimusluvan Piia Suomen tutkimukseen ryhmätoiminnan merkitys asiakkaan hyvinvoinnin ja työllistymisen edistämiseksi Keski-Uudenmaan TYP:ssä.

Tiedoksi

tutkimusluvan hakija, opinnäytetyön ohjaaja, kuntayhtymän edustajat

Allekirjoitus

Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Viranhaltijapäätöksen nähtävänäolo

Nähtävillä www.keski-uudenmaansote.fi 10.6.2020

Tiedoksianto asianosaiselle

Tiedoksi hyväksytty päätösote

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Keski-Uudenmaan soten asianhallintajärjestelmässä

Oikaisuvaatimus

§ 67

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen voi hakea muutosta kirjallisella oikaisuvaatimuksella Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymälle neljäntoista (14) päivän kuluessa (määräaika) saatuaasi tiedon päätöksestä. Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa, sekä kuntayhtymän kunkin jäsenkunnan jäsen.

Kunnan jäsen saa päätöksestä tiedon, kun päätöspöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi julkisessa tietoverkossa. Asianosaisen, jolle muuta todista, katsotaan saaneen tiedon päätöksestä

- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä,
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, tai
- saantitodistukseen tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Kirjallisen oikaisuvaatimuksen tulee sisältää

- muutoksenhakijan nimi, henkilötunnus, kotikunta, yhteystiedot
- päätös johon muutosta haetaan (pätösnumero ja pvm)
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan ja millä perusteilla muutosta vaaditaan
- jos muutoksenhaun laatijana on joku muu henkilö kuin hakija itse, muutoksenhaussa on ilmoitettava myös asiamiehen nimi, kotikunta ja yhteystiedot.
- liitteeksi asiakirjat, joihin muutoksenhakija vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle sekä tarvittaessa asiamiehen valtakirja
- muutoksenhakuasiakirja on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Muutoksenhakijan vastuulla on toimittaa oikaisuvaatimus ennen muutoksenhaun määräajan päättymistä osoitteeseen:

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä
PL 46, 05801 Hyvinkää
käyntiosoite: Sandelininkatu 1, B-rakennus, 05800 Hyvinkää
Sähköpostiosoite: kirjaamo@keusote.fi

LIITE 2. Ryhmäkerran (1) malli

VOIMAVARAT VAHVUUDEKSI- RYHMÄVALMENNUS

TUTUSTUMINEN JA OMAT TAVOITTEET

Tapaamiskerta 1

Torstai 5.9.2019 klo: 12.00- 16.00

Päivän ohjelma:

- Päiväkahvit
- Tervetuloa ryhmään ja ryhmäkertojen sisällön läpikäyminen
- Ohjaajat ja vertaisohjaaja esittäytyvät
- Ryhmäläisten esittäytymiskierros kuvakorttien avulla
- Voimavarat vahvuudeksi ryhmän yhteiset pelisäännöt
- TAUKO
- Ennakkotehtävän läpikäyminen: Voimavarat/ Voimavara, mitä ajatuksia se sinussa herättää?
- Ryhmän tavoitteet/ osallistujien omat tavoitteet/ keskustelua
- Hahmoharjoitus s. 10- 11
- TAUKO
- Kotitehtävä seuraavaa kokoontumista varten:
 - Tavoitteenasettelu s. 20- 21
 - Oma jaksaminen
 - Arki ja rutiinit
 - Työllistyminen/ koulutus
- Ajatuksiasi ryhmäkerrasta. Keskustelua ja kirjallinen palaute
- Rentoutumistuokio

Seuraava tapaaminen 12.9.2019 klo: 9.00 samassa paikassa.

LIITE 3. Ryhmäkerran (2) malli

VOIMAVARAT VAHVUUDEKSI- RYHMÄVALMENNUS

VOIMAVARAT

Tapaamiskerta 2

Torstai 12.9.2019 klo: 9.00- 13.00

Päivän ohjelma:

- Aamukahvit/ aamupala
- Kuulumiset kuvien avulla ja ajatuksia edellisestä ryhmäkerrasta
- Kotitehtävän läpikäyminen
- Voimavarat ympyrä tehtävä
- TAUKO
- Voimavarat ympyrän läpikäyntiä
- TAUKO
- Vertaisohjaajan oma tarina
- Kotitehtävä seuraavaksi kerraksi:
 - Miellyttävien toimintojen lista/ voimavaraluettelo
- Ajatuksia ryhmäkerrasta. Keskustelua ja kirjallinen palaute.
- Rentoutumistuokio

Seuraava tapaaminen 19.9.2019 klo: 9.00 samassa paikassa.

LIITE 4. Ryhmäkerran (3) malli

VOIMAVARAT VAHVUUDEKSI- RYHMÄVALMENNUS

OMA OSAAMINEN JA VAHVUUDET

Tapaamiskerta 3

Torstai 19.9.2019 klo: 9.00- 13.00

Päivän ohjelma:

- Aamukahvit/ aamupala
- TYP- johtajan vierailu. THL: n tutkimuksen toteutus/ info asiasta
- TAUKO
- Kuulumiset kuvien avulla ja ajatuksia edellisestä ryhmäkerrasta
- Kotitehtävän läpikäyminen
- Onnistumisen kokemus tehtävä s. 26- 27
- Keskustelua tehtävästä pienryhmissä
- TAUKO
- Samae Koskinen: Hyvä päivä
<https://www.youtube.com/watch?v=D45BnsLs4GM>
- Juha Tapio: Kelpaat kelle vaan
<https://www.youtube.com/watch?v=g9wCISwdzDk>
 - Keskustelua, mitä ajatuksia, fiiliksiä kappaleista tulee
- Kotitehtävä seuraavaksi kerraksi:
 - Etsi omaan unelmien aarrekarttaasi tekstejä ja kuvia lehdistä
- Ajatuksia ryhmäkerrasta. Keskustelua ja kirjallinen palaute.
- Rentoutumistuokio

Seuraava tapaaminen 26.9.2019 klo: 12.00 samassa paikassa.

LIITE 5. Ryhmäkerran (4) malli

VOIMAVARAT VAHVUUDEKSI- RYHMÄVALMENNUS

TARINALLISUUS JA PARASTA MINUSSA

Tapaamiskerta 4

Torstai 26.9.2019 klo: 12.00- 16.00

Päivän ohjelma:

- Päiväkahvit
- Vieraana TYP: n terveydenhoitaja
- TAUKO
- Kuulumiset kuvien avulla ja ajatuksia edellisestä ryhmäkerrasta
- Unelmien aarrekartan tekeminen
- Keskustelua unelmien aarrekartasta
- TAUKO
- Keskustelu unelmien aarrekartasta jatkuu
- Kotitehtävä seuraavaksi kerraksi:
 - Parasta minussa tehtävä s. 33- 35
- Ajatuksia ryhmäkerrasta. Keskustelua ja kirjallinen palaute.
- Rentoutumistuokio

Seuraava tapaaminen 3. 10. 2019 klo: 9.00 samassa paikassa.

LIITE 6. Ryhmäkerran (5) malli

VOIMAVARAT VAHVUUDEKSI- RYHMÄVALMENNUS

MIELEKÄS TEKEMINEN

Tapaamiskerta 5

Torstai 3.10.2019 klo: 9.00- 13.00

Päivän ohjelma:

- Aamukahvit/ aamupala
- Kuulumiset kuvakorttien avulla ja ajatukset edelliseltä kerralta
- Parasta minussa kotitehtävän läpikäyminen pienryhmissä
- TAUKO
- THL: n ryhmähaastattelu klo: 10.30- 13.00
- Kotitehtävä seuraavaksi kerraksi:
 - Harrastukseni tehtävä s. 41
- Ajatuksia ryhmäkerrasta. Keskustelua ja kirjallinen palaute.

Seuraava tapaaminen 10.10. 2019 klo: 12.00 samassa paikassa.

LIITE 7. Ryhmäkerran (6) malli

VOIMAVARAT VAHVUUDEKSI- RYHMÄVALMENNUS

AJATUKSET JA HYVINVOINTI

Tapaamiskerta 6

Torstai 10.10.2019 klo: 12.00- 16.00

Päivän ohjelma:

- Päiväkahvit
- Kokemusasiantuntijan vierailu
- TAUKO
- Kuulumiset kuvienavulla ja ajatukset edelliseltä kerralta
- Harrastukseni tehtävän läpikäyminen pienryhmissä
- TAUKO
- Ajatusten haastaminen teksti ja keskustelua
- Ajatusten haastaminen tehtävä s. 44- 45
- TAUKO
- TE- asiantuntijan vierailu
- Ajatusten haastaminen tehtävän läpikäyminen
- Kotitehtävä seuraavaa kertaa varten:
 - Tsemppiajatuksia/ lauseita itselleni s. 47
- Ajatuksia ryhmäkerrasta. Keskustelua ja kirjallinen palaute
- Rentoutumistuokio

Seuraava tapaaminen 17.10. 2019 klo: 9.00 samassa paikassa.

LIITE 8. Ryhmäkerran (7) malli

VOIMAVARAT VAHVUUDEKSI- RYHMÄVALMENNUS

TOIMINNALLINEN RYHMKERTA: Tutustuminen päihdekuntoutuspisteeseen

Tapaamiskerta 7

Torstai 17.10.2019 klo: 12.00- 16.00

Päivän ohjelma:

- Päiväkahvit paikallisessa kahvilassa
- Keskustelua kahvilan historiasta
- Vierailu päihdekuntoutuspisteeseen
- Erityissosiaalihoaja esittelee päihdekuntoutuspisteen toimintaa
- Ajatuksia ryhmäkerrasta. Keskustelua ja palautetta

Seuraava tapaaminen 24.10. 2019 klo: 9.00 samassa paikassa.

LIITE 9. Ryhmäkerran (8) malli

VOIMAVARAT VAHVUUDEKSI- RYHMÄVALMENNUS

YHTEISTÄ TOIMINTAA

Tapaamiskerta 8

Torstai 24.10.2019 klo: 9.00- 13.00

Päivän ohjelma:

- Aamukahvit/ aamupala
- Kela- asiantuntijan vierailu
- Kuulumiset kuvien avulla ja ajatukset edelliseltä kerralta
- TAUKO
- Valokuvat ja niiden merkitys
- Hirsipuu- peli
- TAUKO
- Kotitehtävä seuraavaksi kerraksi:
 - Arvojen aarrearkku moniste
- Ajatuksia ryhmäkerrasta. Keskustelua ja kirjallinen palaute.
- Rentoutumistuokio

Seuraava tapaaminen 31.10. 2019 klo: 9.00 samassa paikassa.

LIITE 10. Ryhmäkerran (9) malli

VOIMAVARAT VAHVUUDEKSI- RYHMÄVALMENNUS

PALUU OMIIN TAVOITTEISIIN

Tapaamiskerta 9

Torstai 31.10.2019 klo: 9.00- 13.00

Päivän ohjelma:

- Aamukahvit/ aamupala
- Kuulumiset kuvien avulla ja ajatukset edelliseltä kerralta
- Arvojen aarrearkku kotitehtävän läpikäyminen
- TAUKO
- Palaaminen omiin tavoitteisiin, ovatko tavoitteet täyttyneet/ keskustelua
- Paluu hahmoharjoitukseen. Missä hahmo istuu tällä hetkellä?
- Uuden alku- tarinallinen harjoitus
- Kotitehtävä seuraavaksi kerraksi:
 - Kirjoita kirje itsellesi tulevaisuudestasi
- Ajatuksia ryhmäkerrasta. Keskustelua ja kirjallinen palaute.
- Rentoutumistuokio

Seuraava tapaaminen 7. 11. 2019 klo: 12.00 samassa paikassa

LIITE 11. Ryhmäkerran (10) malli

VOIMAVARAT VAHVUUDEKSI- RYHMÄVALMENNUS

YHTEISTÄ TOIMINTAA

Tapaamiskerta 9

Torstai 7. 11. 2019 klo: 9.00- 13.00

Päivän ohjelma:

- Lähtö metsäretkelle
- Aamukahvit/ aamupala metsässä nuotion äärellä
- TE- ammatinvalinnan psykologin mukana olo retkellä
- Ohjelmassa:
 - Nuotion sytytys
 - Nokipannukahvin keittoa
 - keskusteluita
 - yhdessä oloa.
 - Mitä ryhmän jälkeen keskustelua
 -

Seuraava tapaaminen 28.11.2019 klo: 12.00 ryhmäpaikassa (viimeinen ryhmäkerta)

LIITE 12. Ryhmäkerran (11) malli

VOIMAVARAT VAHVUUDEKSI- RYHMÄVALMENNUS

KURKISTUS TULEVAAN

Tapaamiskerta 10 (viimeinen ryhmäkerta)

Torstai 28. 11. 2019 klo: 12.00- 16.00

Päivän ohjelma:

- Aamukahvit/ aamupala
- Kirje itselle tulevaisuudesta läpikäyminen
- TAUKO
- Paluu ryhmäkertoihin keskustellen
- Ohjaajien palaute ryhmäläisille
- Ryhmäläisten palaute ohjaajille
- Kirjallinen palaute ryhmävalmennuksesta

LIITE 13. Ryhmän palautelomake joka ryhmän jälkeen

Voimavarat vahvuudeksi ryhmän palautelomake (valitse sopiva vaihtoehto)

1. Aikataulu/ kellonaika
 - Hyvä
 - Huono
 - Muu vaihtoehto/ kirjoita:

2. Aamupala/ päiväpala oli
 - Tarpeellinen
 - Ihan sama
 - Tarpeeton
 - Muu vaihtoehto/ kirjoita:

3. Ryhmätyötila oli
 - Hyvä
 - Ihan ok
 - Huono
 - Muu vaihtoehto/ täydennä

4. Miten koit toiminnalliset jutut esim. fiiliskortit/ kuvakortit?
 - Kivoja
 - Ihan ok
 - En pitänyt
 - Muu vaihtoehto/ täydennä

5. Kirjallisia tehtäviä oli
 - Liian vähän
 - Sopivasti
 - Liian paljon
 - Muu vaihtoehto/ kirjoita

6. Osallistuminen keskusteluun oli minulle
 - Helppoa
 - Ei helppoa eikä vaikeaa
 - Vaikeaa
 - Muu vaihtoehto/ kirjoita

7. Ryhmän ilmapiiri oli
 - Hyvä
 - Ihan ok
 - Huono
 - Muu vaihtoehto/ täydennä

8. Vapaa palaute ohjaajien työskentelystä

9. Risut/ Ruusut

LIITE 14. Ryhmän palautelomake viimeisen kerran jälkeen

1. Minkä arvosanan antaisit ryhmävalmennukselle kokonaisuudessaan:

1 2 3 4 5

(Ympyröi sopiva vaihtoehto)

2. Miksi halusit osallistua ryhmävalmennukseen?

3. Mikä hyödytti sinua eniten ryhmävalmennuksessa?

4. Koetko, että tilanteesi on edistynyt ryhmävalmennuksen aikana?

5. Oletko saanut uusia voimavaroja ryhmävalmennuksen aikana?

6. Mikä ryhmävalmennuksessa oli parasta?

7. Mikä/ mitkä asiat ryhmävalmennuksessa olisi voitu toteuttaa toisella tavalla?

8. Palaute, jonka haluat ohjaajille antaa?

9. Mitä kehittäisit ryhmävalmennuksessa?

10. Palaute ryhmäjärjestelyihin liittyen? (Paikka, tarjoilut, ym.?)

Kiitos palautteestasi!

Liite 15. Haastattelukysymykset puhelimen välityksellä

1. Mitä ajattelit Voimavarat vahvuudeksi ryhmästä ennen ryhmän alkamista?
2. Mitä ajattelit Voimavarat vahvuudeksi ryhmästä ryhmän päätyttyä?
3. Oliko ryhmällä merkitystä sinulle? Mitä merkitystä?
4. Voimaannuttiko ryhmä sinua?
5. Oliko ryhmässä helppo/ vaikea olla?
6. Saitko ryhmässä käsitellyistä teemoista suuntaa omille jatkosuunnitelmillesi tulevaisuuden suhteen?
7. Saitko ryhmästä voimavaroja elämääsi?
8. Kuinka jatkokehittäisit ryhmän toimintaa?
9. Tukiko ryhmätoiminta työllistymistä?
10. Vapaa palaute ohjaajien työskentelystä
 - Hyvää
 - Kehitettävää

LIITE 16. Infokirje ryhmästä asiakkaille

 Keski-SOTE
Uudenmaan

14.8.20

Sukunimi Etunimi
Postiosoite
Postinumero Hyvinkää

LÄMPIMÄSTI TERVETULOA VOIMAVARAT VAHVUUDEKSI- RYHMÄVALMENNUKSEEN!

Ajankohta ja paikka

RYHMÄN KESTO:

PAIKKA:

OSOITE:

Perustietoa ryhmästä

Voimavarat vahvuudeksi - ryhmävalmennuksessa opetellaan tunnistamaan omia voimavaroja ja hyödyntämään niitä elämässä. Valmennuksen aikana harjoitellaan rentoutumista, tavoitteiden luomista ja motivaation ylläpitoa. Käymme keskusteluja ja pohdimme asioita myös yhdessä. Itsestäsi ja omista kokemuksistasi voit kertoa juuri sen verran kuin haluat. Ryhmässä on lupa olla juuri sellainen kuin on. Tavoitteena on tulla tietoisiksi omista vahvuuksista, parantaa itseluottamusta ja kehittää elämänhallinnan taitoja.

Ryhmävalmennukseen osallistutaan kuntouttavan työtoiminnan sopimuksella.

Ryhmään osallistuu 8-12 Keski-Uudenmaan ~~TYP~~ asiakasta.

Ryhmässä on kaksi ohjaajaa.

Terveisin,

Tähän ohjaajien yhteystiedot:

LIITE 17. Voimavarat vahvuudeksi ryhmän ennakkotehtävä

VOIMAVARAT VAHVUUDEKSI RYHMÄN ENNAKKOTEHTÄVÄ

Mitä ajatuksia sinulle herää sanasta Voimavara/Voimavarat?

LIITE 18. Voimavarat vahvuudeksi ryhmän esite

VOIMAVARAT VAHVUUDEKSI RYHMÄVALMENNUS

TARKOITUS

Opetella tunnistamaan omia voimavaroja ja hyödyntämään niitä elämässä

Harjoitella rentoutumista, tavoitteiden luomista ja motivaation ylläpitoa

TAVOITE

Tulla tietoisiksi omista vahvuuksista

Parantaa itseluottamusta ja elämänhallintaa

Keski-Uudenmaan monialainen yhteispalvelu TYP

TERVETULOA MUKAAN RYHMÄÄN

|

AJANKOHTA:

Tähän ryhmän ajankohta:

Toimintaa 1 päivänä viikossa erillisen aikataulun mukaisesti

PAIKKA:

OHJAAJAT:

